

Vydalo: Město Dubí
Ruská 264, 417 01 Dubí
Česká republika
Tel./fax: +420 417 571 041
+420 417 571 399
www.mesto-dubi.cz

Foto: archiv města Dubí, Jan Watzek, Klára Kotzová – NOESIS s.r.o.,
Ondřej Bula, Jana Zeithammerová
Produkce a konzultace: NOESIS s.r.o.
Grafický návrh, DTP a tisk: NOESIS s.r.o

Průvodce regionem

*Nejzajímavější a nejkrásnější
místa Dubí a okolí*

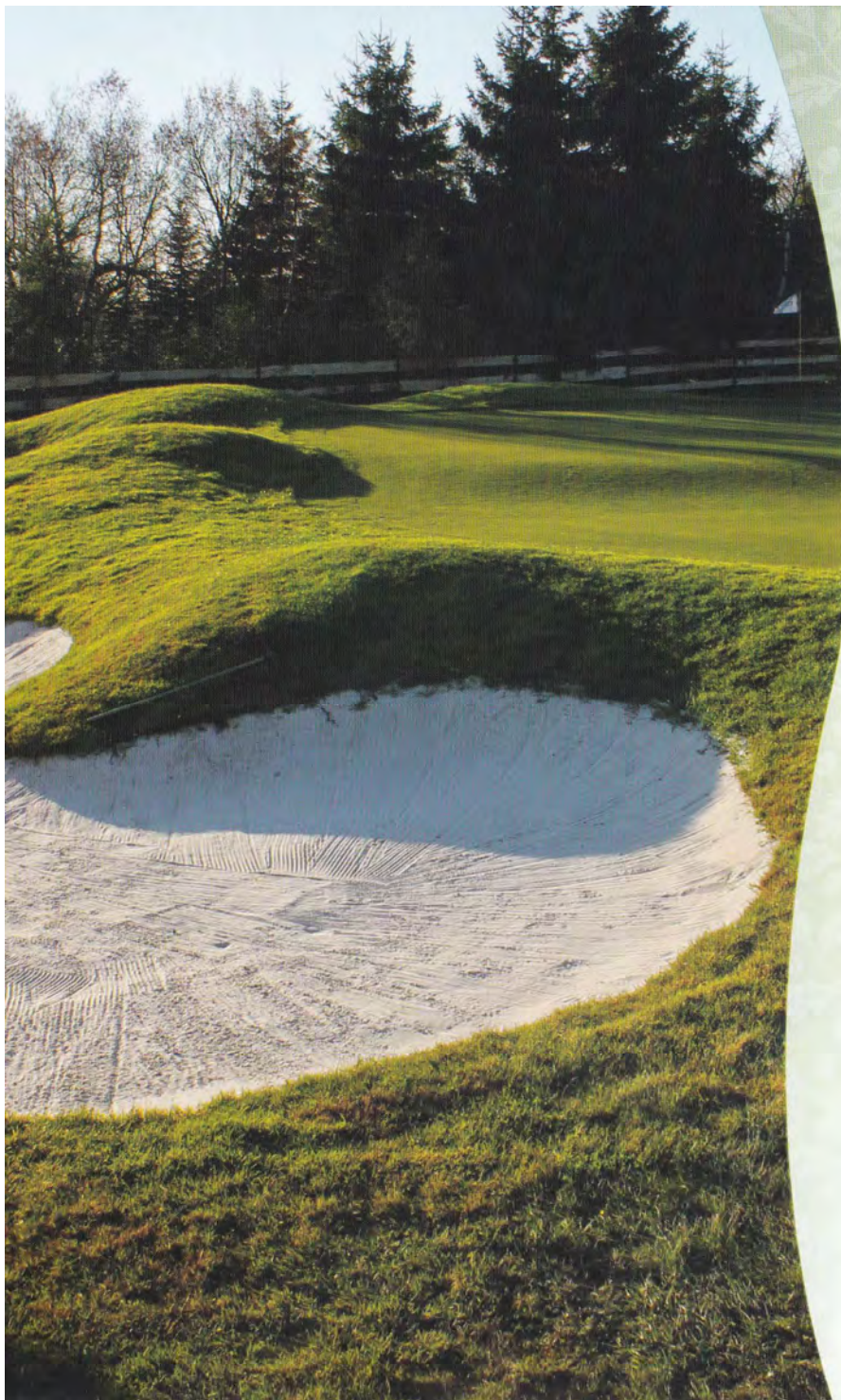
MĚSTO DUBÍ
Brána Krušných hor

Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad
Podporováno z Evropského fondu pro regionální rozvoj
„Vize přetane být snem“

www.europa.eu
www.nuts2severozapad.cz

Obsah

1	Tereziny lázně Dubí	6
2	Novogotický kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí	8
3	Český porcelán, a. s., Dubí	10
4	Obora ve Mstišově	12
5	Trasy pro nordic walking	14
6	Cyklostezky v okolí Dubí	16
7	Bouřňák – zima, léto	18
8	Prohlídková štola Starý Martin	20
9	Komářův vížka	22
10	Štola Lehnschafter	24
11	Vodní nádrž Barbora	26
12	Sklářská huť Moldava	28
13	Železniční trať Most–Moldava, nádraží Moldava	30
14	Golfová hřiště Cínovec a areál Barbora	32
15	Naučná hornická stezka	34
16	Naučná stezka Cínovec	36
17	Drobné přírodní a historické zajímavosti v Dubí a okolí	38
18	Fláje a Český Jiřetín	40
19	Hornické muzeum Altenberg; bobová dráha, sjezdovky, spa areál	42
20	Kahleberg – rašeliniště Hochmoor	44
21	Rozhledna Kohlhaukuppe	46
22	Těžba hnědého uhlí – rekultivace, rybaření	48

Tereziňy lázně Dubí

Dubí je lázeňským místem již od roku 1872, ale lázeňství se zde začalo rozvíjet již dříve, když v roce 1860 se místní podhorské klima zalíbilo továrníkovi Antonu Tschinkelovi. Nejenže zde vybudoval továrnu na porcelán, ale společně s balneologem Josefem Löschnerem vybudoval klimatické Dianiny lázně. Hlavním prostředkem byly koupele v teplé či studené vodě, do níž se přidávalo smrkové a borové jehličí. Součástí léčby se staly procházky po lesnatém a kopcovitém okolí. Proto se majitel pustil do vybudování rozlehlého parku v okolí lázeňských budov, a tak vznikly nové promenádní cesty a promyšleně řešené aleje stromů. V roce 1881 otevřel Anton Tschinkel i léčebný mléčný ústav, pacienti zde mohli podstoupit mléčnou kúru, kdy pili mléko a syrovátku získávanou z chovu hovězího dobytka ze dvora, který náležel k lázním. V roce 1871 vystavěl lékař Alois Brecher Vodoléčebný ústav dr. Brechera, kde využíval tehdy módních léčebných postupů Vincenze Priessnitz. Dalším lázeňským podnikatelem byl stavitel moldavské železnice inženýr Thomas Nowak, který v roce 1879 postavil nové lázně a pojmenoval je po své manželce Tereze. V roce 1882 získal všechny dubské lázně kníže Edmund Clary-Aldringen. Tento aristokratický podnikatel si uvědomil, že dubské klimatické lázně nemusejí být nutně konkurencí teplickým lázeňským zařízením, ale že mu na-

GPS: 50°41'9.4"N,
13°47'1.539"E

Praktické informace:

Tereziňy lázně Dubí, a. s.
Lázeňská 21
417 01 Dubí
Česká republika
www.laznedubi.cz

Recepce
tel.: +420 474 530 400
mobil: +420 725 499 115
e-mail: recepce@laznedubi.cz

opak umožní obohatit jeho podnikání. Lázně ještě rozšířil a komfortně vybavil, aby byly přitažlivé pro bohatou klientelu. V roce 1894 navštívila lázně saská královna Karola se svým početným doprovodem, ale léčili se zde i pacienti ze Severní Ameriky. Ze známých českých osobností se v lázních léčili například spisovatel Jan Neruda, dirigent Václav Talich či herec Oldřich Nový. S větším počtem lázeňských hostů narostla i potřeba dopravy. Dopravu osob z Teplic zajišťovaly nejprve kočáry a od sedmdesátých let pak pravidelná koněspřežka. Od roku 1895 spojovala Dubí s Teplicemi tramvajová linka. Elektrická úzkokolejná trať, která byla první podobnou v Rakousko-Uhersku, sloužila až do roku 1959, poslední linka vyjela z Teplic do Horního Dubí 31. ledna.

V dnešních Tereziňých lázních se zaměřují na léčbu stavů po mozkových příhodách, operacích páteře a mozku, obrně a dalších nemocích. Lázně mohou nabídnout k ubytování 236 lůžek ve 134 bezbariérových pokojích. Některé mají vstup na terasu, jiné zase vlastní balkon nebo výhled do lesoparku. Součástí lázní je nyní i Domov seniorů Rezidence Tereza Dubí, kde se věnují také osobám postiženým Alzheimerovou chorobou. Zajímavostí komplexu je jeho téměř tříhektarová rozloha s vlastním překrásným lesoparkem, který nabízí nenáročný bezbariérový terén, prostor pro opalování, tenisový kurt, minigolfové hřiště a venkovní vyhřívání bazén.

Ubytování:

Tereziňy lázně nabízejí ubytování v jednolůžkových, dvoulůžkových a třílůžkových pokojích různých kategorií a v apartmánech. Ke standardnímu vybavení každého nabízeného pokoje patří vlastní koupelna, WC, LCD televizor s připojením kabelové TV s rozšířenou programovou nabídkou, chladnička, telefon, internet a moderní vybavení interiéru. Naprostou jedinečností všech pokojů je 100% bezbariérovost. Nenaleznete tady žádné překážky pro vozíčkáře nebo osoby s pohybovým handicapem, což poskytuje všem klientům úžasné pohodlí.

Novogotický kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí

Pozoruhodnou raritou evropského významu je novogotický kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, který nechal v Dubí vystavět majitel teplického panství Carlos Clary-Aldringen v letech 1897–1906. Kostel je považován za pomník benátskému stavitelskému umění, protože jde o kopii gotického kostela Santa Maria dell'Orto v Benátkách z roku 1481. Podle vzoru této velkolepé památky připravil plány dubského kostela profesor Akademie výtvarných umění v Benátkách architekt Pietro Bigaglia a provedením stavby byl pověřen teplický podnikatel Heinrich Siegmund. Na vytváření interiérů se podíleli teplický architekt Max von Loos a kameník Josef Sieche. Zajímavostí je, že při stavbě kostela byly v jeho exteriéru i interiéru využity originální gotické prvky ze zrušených kostelů, které z Benátek přivezl Carlos Clary-Aldringen. Právě z benátského kostela Santa Maria dell'Orto bylo převzato bohatě zdobené průčelí. Tvořily ho horizontálně položené bílé a červené mramorové kvádry s Matkou Boží nad portálem a pět ostře lomených mramorových baldachýnových stříšek s plastikami svatých na vrcholu. Věž kostela je vysoká

GPS: 50°41'2.750"N,
13°47'13.330"E

Praktické informace:

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie samozřejmě stále slouží církevním účelům. Bohoslužby se konají každou neděli od 10.30 hodin, v letním období v samotném kostele a v zimním období v kapli, která je přístupná dveřmi pod věží kostela. Každý rok na konci května otevírá dubský kostel své brány tradiční Noci kostelů, na konci srpna zase v kostele začínají Dubské slavnosti. V září můžete v kostele zhlédnout část programu Lázeňských dní, které jsou spojeny s připomínkou posvěcení kostela, k němuž došlo 21. 10. 1906. Novou tradicí se od roku 2012 staly Dušičkové koncerty.

33 metrů a její střešou zdobí dvojitý benátský kříž. Původně byla zakončena střechou ve tvaru pyramidy, která byla poničena bleskem a v roce 1929 uvedena do dnešní, střízlivější podoby. Také štíty bočních lodí jsou bohatě zdobené jemným gotickým okružím. U jižního portálu je umístěn gotický oblouk přivezený z lagunového benátského ostrova Torcello. Kostel je trojlodní s dřevěným kazetovým stropem a je zakončen presbytářem s křížovou klenbou. Lodě jsou od sebe odděleny dvěma řadami sloupů, spojených gotickými oblouky. Na stěnách hlavní lodi jsou nad sloupy rozmístěny konzoly, na nichž stojí sochy svatých. Nejvýraznější a nejcennější částí kostela jsou oltář a kazatelna, které byly vytvořeny ve stylu severoitalské gotiky. Na bohatě figurální výzdobě oltáře se podílel benátský sochař Jacobello di Bonomo, návštěvníky však upoutá hlavně kazatelna z bílého mramoru na šesti sloupech.

V kostele najdeme rodovou hrobku Clary-Aldringenů, do níž byly po roce 1929 z Teplic převezeny pozůstatky některých členů této starobylé šlechtické rodiny. Je zde pohřbena vnučka ruského vítěze nad Napoleonem M. I. Kutuzova a přítelkyně velkého ruského básníka A. S. Puškina Dolly Ficquelmontová, jejíž dcera Elisalex byla provdána za Edmunda Clary-Aldringena.

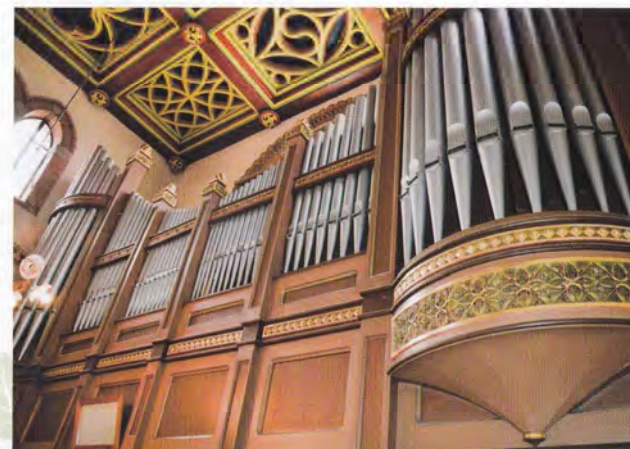
Praktické informace:

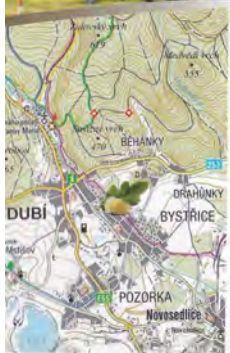
Kostel se nachází v horní části města Dubí u Teplic. Severně od kostela (cca 150 m) se nacházejí Tereziny lázně, pod nimiž také zaparkujete. Kostel má 33 metrů vysokou věž, na které je otevřená zvonice s benátskou římsou a střechou zdobí dvojitý benátský kříž. Portál tvoří 55 řad bílých a červených mramorových kvádrů. Délka kostela je 50 m a šířka 17,20 m. Výška hlavní lodi 13,90 m a šířka 7,20 m. Boční lodě mají výšku 8 m.

Informační středisko Dubí

Ruská 264/128, 417 01 Dubí
tel.: +420 417 571 041
e-mail: info@mesto-dubi.cz
<http://www.mesto-dubi.cz/cs/kostel-panny-marie-1/>

GPS: 50°40'35.370"N,
13°47'28.890"E

Český porcelán, a. s., Dubí

Porcelán s modrým vzorem „cibulák“, který už od roku 2002 nosí titul Rodinné stříbro, je známý po celém světě. Přitom název slavného porcelánu vznikl vlastně omylem. Když se v Evropě v 18. století začaly při výzdobě hrnků a talířů používat orientální vzory, obyvatelé Saska si je oblíbili, ale špatně je interpretovali. Častý motiv granátového jablka si totiž vyložili jako cibulku a název Zwiebelmuster neboli cibulový vzor byl tady.

Historie výroby porcelánu se v Dubí píše od roku 1864, kdy zde Anton Tschinkel koupil Dolní lesní mlýn a začal vyrábět majoliku. Po necelých deseti letech manufakturu přestavěl na továrnu, kde vyráběl tvrdý porcelán. Byl úspěšný a s prvními výrobky se představil v roce 1873 na Světové výstavě ve Vídni. Nedlouho poté došlo ale v rakouské metropoli k finančnímu krachu, který vyvolal vleklou hospodářskou krizi. A. Tschinkel jí nedokázal vzdorovat a v roce 1885 musel vyhlásit konkurz. Jeho továrnu koupila míšeňská firma Meissner Ofen- und Porzellanfabrik majitele O. Teichert, která zde zavedla výrobu porcelánu v rokokovém tvaru a tzv. cibulovém dekoru. V první polovině osmdesátých let 19. století začala Teichertova firma používat místo ručně malované výzdoby ocelotiskových desek a ručně se domalo-

GPS: 50°40'21.105"N,
13°47'57.106"E

Praktické informace:

Český porcelán, a. s.
Továrni 605/17, 417 01 Dubí
tel.: + 420 417 518 111
fax: + 420 417 571 968
web: www.cesky.porcelan.cz
e-mail: info@cesky.porcelan.cz

Prodejna otevřena

Po–Pá 10.00–17.00 hod.
súdá So 9.00–12.00 hod.

Majolika

Keramika pálená na vyšší teplotu než 960 °C. Pórovitý barevný hliněný stěp, žlutý až do červena (označení stěp je výraz pro vypálenou keramickou a porcelánovou hmotu), opatřený krycí pigmentovanou glazurou, nejčastěji bílou cínčitou.

valy jen drobné doplňky. A právě tuto technologii výzdoby porcelánu modrým dekorem zavedl Teichert i v porcelánci v Dubí. O tyto výrobky byl mezi zákazníky tak velký zájem, že v roce 1929, kdy byl majitelem Artur Bloch, v továrně vyráběli cibulák už ve 257 tvarech. Válečná léta cibuláku nepřála a provoz v továrně byl obnoven až po druhé světové válce.

Aktivová společnost Český porcelán Dubí dnes ve svém katalogu nabízí 660 tvarů v cibulovém provedení. O dobré pověsti továrny svědčí zařazení mezi špičkové vystavovatele na Mezinárodní výstavě pro kulturu prostírání, bydlení a dárky ve Frankfurtu nad Mohanem, nebo právě titul Rodinné stříbro. Podnik se stará i o rozvoj užitého výtvarného umění. Pořádá pravidelná Hrnková symposia a mezinárodní soutěže v poglazované malbě. Přitom spolupracuje s Regionálním muzeem v Teplicích, kde pak ve výstavních prostorách prezentuje výsledky těchto soutěží. Spolupracuje také s ateliérem Design keramiky Fakulty umění a designu Univerzity J. E. Purkyně Ústí nad Labem. Studenti uměleckých vysokých škol využívají speciální ateliér designu a keramiky vybudovaný ve zrekonstruované staré tovární budově. Pokud se vám cibulák opravdu líbí, navštivte zbrusu novou expozici v Domě porcelánu s modrou krví, který od roku 2013 stojí v bezprostřední blízkosti porcelánky.

Cibulový vzor

Použitý dekor, označovaný od počátku jako cibulový vzor, vychází ze spojení stylizovaných rostlinných motivů na pozadí východoasijské filozofie, je však přizpůsoben evropskému stylu a pojetí. Vžitě pojmenování „cibulový vzor“ má původ v mylné interpretaci jednoho z motivů vzoru, zobrazení granátového jablka, které tvarem vzdáleně připomíná cibuli. Navzdory tomu je pojem „cibulák“ symbolem křehké krásy, symbolem spojení užitečnosti a potěšení ducha, symbolem jedinečnosti a světovosti. Porcelán s cibulovým vzorem vyrábí Český porcelán, a. s. Dubí pod obchodním označením Rokoko.

Obora ve Mstišově

V celoročně přístupné oboře ve Mstišově žijí lesní zvířata už přes tři sta let. Obořu zřídil na počátku 18. století majitel zdejšího panství hrabě František Karel Clary-Aldringen pro chov jelení zvěře. Oboř měla sloužit loveckému potěšení vzácných hostů, ale i jeho samotného, protože i on byl vášnivým lovcem. V roce 1703 nechal František Karel Clary-Aldringen u obory postavit osmiboký lovecký zámeček s pravoúhlými okny se štukovým ostěním zaměřenými promyšleně do vytvořených lesních průseků. Křehká patrová barokní stavba, napodobující tehdy módní čínský styl, a proto obklopená vodním příkopem, se stala místem pravidelných setkání šlechtické společnosti během loveckých kratochvílí. Stavba je v patře zúžená, a tak obíhající ochoz je doplněn dřevěnými sloupky, které podpírají do výše vyčnívající jehlancovitou střechu, pokrytou šindelem. Zámeček pojmenoval – podle přezdívky své manželky Marie Terezie Kuniglové, které se říkalo Tupferle – Tupferleburgem. Později lidé tento název zkomolili na Tuppelburg a jeho překlad Dvojhradí se používá dodnes. Od zámečku vybíhalo v osách jeho stěn osm alejí. Stranou byl zřízen i rybník s labutěmi a zlatými rybkami. Lovecké sídlo v 18. a 19. století navštívili významní hosté teplických

GPS: 50°40'8.936"N,
13°46'5.102"E

Praktické informace:
Lovecký zámeček Dvojhradí
Mstišov, Dvojhradí 26
Dubí u Teplíc
417 03

mobíl: +420 777 729 795
e-mail:
zameckdvojhradi@seznam.cz
www.zameckdvojhradi.cz

lázní, byli zde i Ludwig van Beethoven nebo Johann Wolfgang Goethe. Dnes si v restauraci v přízemí můžete pochutnat na zvěřinových specialitách, sál v prvním patře slouží pro společenské akce.

Mstišovská obora je malinká, rozkládá se na pouhých 17 hektarech, a je tvořena převážně listnatými stromy. Chovají zde například daňka skvrnitá, který se do českých zemí dostal už v období po husitských válkách. Samec bývá blíže určován podle tvaru paroží, například jako špičák, vařečkář, lopatáč. Dalšími zde chovanými zvířaty jsou srnec obecný, který je nejmenším druhem jelenovitých v Evropě, a jelen evropský, který je zase hlavním představitelem jelenů na našem kontinentu. Dále v oboře můžete obdivovat síku východního, který je známý jako jelen Dybowského. Pochází z Japonska a oblastí východní Sibiře a je zvláštěností zdejší obory. Určitě zhlédnete muflona, který byl do střední Evropy dovezen asi v polovině 18. století z Korsiky a Sardinie, a prase divoké, které je rozšířené po celé Evropě. Černá zvěř je společenská a sdružuje se v početných tlupách, jejichž jádro tvoří bachyně se selaty. Staří kňouří pak žijí spíše samotářsky. Za potravu jim slouží vše, co naleznou, od různých kořínků, plodů či hospodářských kultur až po zdechliny uhynulých zvířat. Oboř je přístupná denně od 10.00 do 20.00 hodin.

Jízda na koních

V areálu obory pořádají vyjížďky na koních spojené s jezdeckým kurzem. Po předchozí domluvě si proto můžete vyjet do volné přírody nebo do přilehlé obory.

Pro děti je od dubna každý víkend připravena jízda na ponících. Jízdy začínají v sobotu i v neděli od 13.00 hodin.

Trasy pro nordic walking

Nordic walking jistě nemusíme dlouze představovat, vždyť tento sport v posledních letech „chytl“ prakticky celý svět. A v Dubí na vás čeká hned sedm okruhů, na kterých při svém putování objevíte vše zajímavé, co vám město lázeňství, skla a porcelánu může nabídnout. Všechny naše trasy začínají u Tereziných lázní.

1. Horní lázeňský okruh je nenáročný, je dlouhý jen asi 1,5 kilometru. Překonáte převýšení jen 62 metrů, okruh má tedy ideální profil a je vhodný i pro začátečníky. Po lesních i místních komunikacích vás od lázní zavede k ústřednímu odpočinkovému lázeňskému místu ve tvaru rozeyřenéhoparaplíčka, odtud k restauraci Koliba a zpátky k lázním.

2. Dolní lázeňský okruh také není náročný, a pokud si ho projdete, poznáte nejkrásnější architektonickou památku v Dubí. Od lázní totiž dojdete k novogotickému kostelu Neposkvrněného početí Panny Marie, který v Dubí nechal vystavět majitel teplického panství Carlos Clary-Aldringen v letech 1897–1906. Kostel je považován za pomník benátskému stavitelskému umění. Malebnými lesními stezkami vystoupáte na Mlýnský vrch, odkud se vám naskytnou překrásné výhledy na Dubí sevřené Krušnými horami. Odtud to již není daleko k myslivně Barvař, jejíž historie se píše od roku 1592. Celý okruh je dlouhý 4 kilometry a převýšení činí 152 metrů.

3. Severní okruh je už devítikilometrový a zavede vás mimo jiné k další dubské zajímavosti – k nádraží, které je společně s celou Moldavskou horskou železnicí zapsáno jako technická památka ČR. Odtud obejdete vrch Spáleníště a objevíte pozůstatky bobové dráhy, na které se před téměř devadesáti lety konaly velké závody. Třeba v roce 1925 tady napočítali 3000 diváků. Od bobové dráhy dojdete údolím Nerudova potoka k hájovně Vogelsang a kolem kostela zpátky k lázním. Počítejte s převýšením 490 metrů.

4. Východní okruh je dlouhý šest kilometrů a budete muset zdolat převýšení 236 metrů. Zavede vás do místních částí Běhánky a Bystřice. Můžete vystoupat na Husův vrch nebo v bezprostřední blízkosti porcelánky zhlédnout zbrusu novou expozici v Domě porcelánu s modrou krví, kterou najdete v budově bývalého kina. Okolo barokní výklenkové kaple s reliéfem Nejsvětější Trojice pak doputujete zpátky k lázním.

5. Západní okruh vás zavede do Mstišova, kde na návsi objevíte barokní kapli zasvěcenou sv. Hubertovi. Ve štítu kaple z roku 1707 stojí sochy sv. Huberta (nejvýše) a zemských patronů sv. Václava (vlevo) a sv. Jana Nepomuckého (vpravo). Dále doputujete k oboře pro jelení zvěř, kterou nechal vystavět na začátku 18. století pro potěšení své i svých hostů hrabě František Karel Clary-Aldringen. U obory můžete načerpat nové síly v restauraci, která se nachází v osmibokém loveckém zámečku Dvojhradí. Údolím Mstišovského potoka se potom okolo Hamerského rybníka vrátíte k lázním, kde zjistíte, že jste ušli dobrých devět kilometrů.

6. Cínovecký okruh je určen pro zkušené hůlkaře, protože na vás čeká 17 km a více než půlkilometrové převýšení. Vždyť okolo nádraží vystoupáte až na Cínovec. Od Sedmihůrek budete však už klesat a cestou nad Nerudovým potokem a okolo Židovského vrchu dojdete až k lázním.

7. Mikulovský okruh bude stejně náročný – 17 kilometrů a převýšení 600 metrů. Od lázní vede vaše trasa na východ stále do kopce na Vlčí kámen, odkud je překrásný výhled do širokého okolí. V půlkruhovém záběru můžete sledovat krušnohorský Bouřňák (869 m) a Stropník (856 m), těžebně postižené i zreaktivované partie severočeské hnědouhelné pánve, střední část Českého středohoří až po vzdálený horizont Doupovských hor a pahorkatiny Džbánů. Stoupat budete dál a přes Mikulov a chatu Vitiška pokoríte nejvyšší vrchol této části Krušných hor Pramenáč (909 m). Tady si oddychněte, protože další vaše cesta už povede jen z kopce.

Praktické informace:

Při správné technice se zapojí až 90 % svalstva a oproti běžné chůzi spotřebujete mnohem více energie. Tím je také Nordic Walking jedním z nejzdravějších sportů, při kterém zaměstnáváte svaly celého těla, přitom dopady tlumí hole, které navíc pomáhají zapojit do chůze i horní část těla. V závěru jen dodáme, že nordic walking je také společenským sportem. Nebráňte rozhovoru a sdílení zážitků.

GPS: 50°41'9.4"N,
13°47'1.539"E

Praktické informace:

Nordic walking je dynamická chůze se speciálními holemi. Zrodila se v roce 1988 ve finských Helsinkách, kde se tehdy měla konat soutěž v běhu na lyžích. Napadlo však málo sněhu, a proto závodníci vyrazili na trať pouze s hůlkami. Z Finska se tato novinka rozšířila nejprve do Skandinávie, ale posléze „chytla“ prakticky celý svět, vždyť ji lze provozovat v každém věku bez rozdílu fyzické zdatnosti. Technika pohybu není příliš složitá a velice brzy se jí naučí prakticky každý. Ani potřebné vybavení není nijak drahé, navíc je bez problému můžete zabalit do zavazadla, ať cestujete kamkoli.

Cyklostezky v okolí Dubí

Okolí Dubí je pro cyklisty pravým rájem, vřdyť přes Cínovec vede cyklistická trasa I. třídy č. 23 – Krušnohorská magistrála, která spadá do kategorie tras s mezinárodním významem. Magistrála je svou povahou vhodná pro všechny kategorie cyklistů. Svě úseky si najdou rodiny s dětmi i výkonnostní sportovci. Většina trasy vede po hřebenech Krušných hor, odkud je krásný výhled do okolní krajiny. A na tuto páteřní trasu navazuje množství lokálních cyklotras. Ve Fojtovicích je to trasa č. 3010, kterou doputujete přes Komářů vížku a Cínovec až na Moldavu. Cyklotrasa má odbočku č. 3010A přes hraniční přechod Fojtovice/Fürstenau dále po německém území přes města Geising a Altenberg až do vnitrozemí. Na Komářů vížce je možné využít lanovky vedoucí z Krupky, která přepravuje i jízdní kola, a proto je vyhledávaná mnoha turisty a také vyznavači sjezdu na horských kolech. Z Komářů vížky je možné se vydat po lesní cestě Sedmihúrské na odbočku do Unčína s obnovenou studánkou, dále k vybudované nové retenční nádrži Kotelní jezírko a nad jezírkem si odpočinout na krytém místě s lavičkami, stolkem a vyhlídkou do Českého středohoří. Trasa pokračuje do Unčína a Teplíc (15 km stále dolů). Nebo se můžete vydat po lesní cestě Sedmihúrské kolem zmiňované studánky k odbočce do Dubí (tady je odpočinkové místo s lavičkami) a dále dolů do Dubí k Naučné lesní stezce Paraplíčko, kde jsou informační tabule a další odpočinkové místo v lázeňské části města. Tato trasa je dlouhá 25 km.

Praktické informace:

Cyklobus – linka č. 141 na Cínovec a č. 145 na Moldavu ze zastávky Teplíce, Hlavní nádraží jezdí od začátku května do konce září o víkendech a svátcích. Cestující jsou přepravováni za normálních tarifních podmínek včetně platnosti časových jízdenek. Za přepravu jízdního kola cestující zaplatí 35 Kč. Zaplatit lze v hotovosti nebo z elektronické peněženky v čipové kartě.

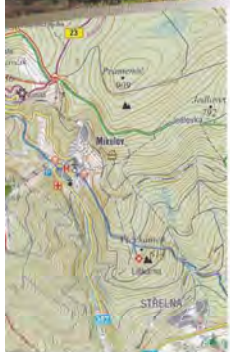
<http://teplice.veolia-transport.cz/dopravni-sluzby/cyklobus/>

Cyklotrasa 23 vede z Komářů vížky dále na Cínovec, kde je odbočka na hraniční přechod do Saska. Z Cínovce před Novým Městem má trasa slepou odbočku, která vede k veřejné komunikaci Dubí–Cínovec. V Novém Městě se na trasu 23 napojuje cyklotrasa třetí třídy č. 231, která vede přes Dlouhou Louku do Oseka. Trasou 23 dojedete až do Flájí, a pokud chcete, můžete pokračovat až na Měděnec.

Oblíbený, ale náročný je Krušnohorský okruh, který začíná na Cínovci. Z parkoviště u nadchodu se vydejte po cyklotrase číslo 23 okolo golfového hřiště. Zhruba po čtyřech kilometrech přijedete k horské chatě Vitiška pod Pramenáčem, ze které budete pokračovat dál do Nového Města. Na rozcestí Nové Město vyrazíte po cyklotrase číslo 231. Ta vás povede kolem větrné elektrárny u vrchu Tří pánů. Chvilu budete mírně klesat, ale těsně před Dlouhou Loukou začne stoupání, na němž zpátky nastoupáte ztracené výškové metry. Z Dlouhé Louky zamíříte na cyklotrasu číslo 3072. Po ní pojedete kolem Flájské obory k Flájské přehradě. Tady vás ukazatel navede na trasu číslo 23, která lemují přehradu z druhé strany. Po hrázi a okolo rašelinišť ujedete několik kilometrů, na křižovatce se pak odpojíte z cyklotrasy a vydáte se po silnici č. 382 směrem na Moldavu. Tady přejedete státní hranici do Německa a hned za ní zahnete doprava po cestě vedoucí kolem Hraničního potoka. Po ní se později dostanete na rozcestí a budete následovat modrou turistickou značku. Z modré odbočíte doprava na cyklotrasu vedoucí kolem biatlonového stadionu v německém Zinnwaldu, odkud už to na Cínovec není daleko.

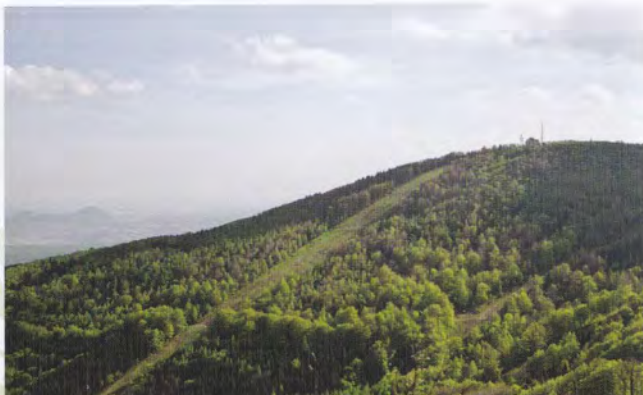
Bouřňák – zima, léto

Bouřňák je se svými 869 m n. m. druhou nejvyšší horou východních Krušných hor. Na vrcholu stojí horský hotel, který se dnes nazývá Hotel Bouřňák – Chata Karla Líma. Právě duchcovský učitel, zakladatel české krušnohorské turistiky a první český lyžař v Krušných horách Karel Lím (1875–1958) byl autorem myšlenky postavit na Bouřňáku turistickou chatu. Pozemek získali stavitelé od Lobkowiczů a na počátku června 1927 pražský architekt dr. Josef Höřch spolu s ing. Kolenským vyměřili cestu a staveniště. 30. listopadu téhož roku už stála veranda, kterou navrhl duchcovský architekt Josefa Jána. V polovině července 1928 stavitelé položili základní kámen. Tento kámen, opatřený letopočtem, může pozorný návštěvník najít mezi kvádry kamenné podezdívky. Stavba horské chaty na Bouřňáku stála asi 1 milion korun a byla slavnostně otevřena 8. června 1930. Dnes jí zdobí i pamětní deska věnovaná Karlu Límovi od akademického sochaře Františka Rábela. Karlu Límovi připisujeme ještě jedno autorství, vymyslel český název hory – Bouřňák. Do té doby totiž měla německý název – Stürmer.

Dnes je chata využívána jako hotel s restaurací, skibarem a občerstvením. Svou polohou je významným turistickým bodem s překrásným výhledem a klíčovým místem zimního střediska Sportcentrum Bouřňák. Z vrcholu

GPS: 50°41'8.29"N,
13°42'27.03"E

Praktické informace:
Horský hotel Bouřňák v Krušných horách
Nové Město v Krušných horách 74
Moldava 417 81
tel./fax: +420 417 878 011
tel.: +420 417 539 554
mobil: +420 734 381 642
e-mail:
hotel.bournak@seznam.cz
nebo info@hoteljan.cz
www.hotel-bournak.cz
www.scbournak.cz

Bouřňáku vede šest sjezdových tratí různé obtížnosti. Pro děti a začínající lyžaře je určena sjezdovka Údolíčko, kde se každý může naučit lyžovat ve třech lyžařských školách. Na Hrobské sjezdovce, která je jako jediná orientována na jih, si můžete vyzkoušet své dovednosti ve Snow parku. Z hlavního parkoviště v obci Mikulov vede trať pro skialpinistické lyžování. V okolí Nového Města upravuje Sportcentrum Bouřňák celkem 59 kilometrů běžeckých stop, které navazují na Krušnohorskou magistrálu vedoucí po hřebeni Krušných hor. Běžkaři mohou využívat také tras na lyžařském běžeckém stadionu Nové Město, který je vybaven ohřívárnou, šatnou a bufetem. V jeho okolí naleznete řadu náročnějších homologovaných tratí a oblíbené tratě 5 a 10 km. Je zde také pořádána oblíbená Krušnohorská třicítka. A jelikož i v sousedním Německu lze nalézt řadu upravených stop, můžete využít pěší turistické přechody na Cínovci a Moldavě a navštívit třeba moderní biatlonový areál v Zinnwaldu nebo se projet po opuštěném železničním náspu od nádraží Moldava do Holzhausu.

I v létě je ale na Bouřňáku co dělat. Pěší turisté si vychutnají rozhledy z vrcholu Bouřňáku nebo si projdou některou ze značených stezek. Vaši pozornost určitě upoutá i trasa Moldavské horské železnice, která je od roku 1998 kulturní památkou ČR a každoročně se tu konají příležitostné jízdy historických vlaků. Cyklisté mohou jezdit po českých i německých cyklostezkách a pro řadu z nich je výzvou vyjet z Mikulova po asfaltové silnici až na vrchol Bouřňáku.

BUKY NA BOUŘŇÁKU

V blízkosti Moldavy naleznete chráněné buky na Bouřňáku. Předmětem ochrany je asi 200 let starý bukový porost v nadmořské výšce 850 metrů, deformovaný do bizarních tvarů. Buky se nacházejí na západním svahu vrcholu Bouřňáku, asi 400 metrů jihovýchodně od zastavky Nového Města u Moldavy.

Prohlídková štolá Starý Martin

Prohlídková štolá Starý Martin je jedno z nejvýznamnějších starých důlních děl v okolí Krupky. Pravým pokladem této štolý je rudná žíla Lukáš, která kdysi patřila mezi nejdůležitější cínové rudné žíly celého krupského revíru. Délka žíly Lukáš je kolem dvou kilometrů a jedná se o nejdelší cínovou rudnou žílu nejen v České republice, ale i v celé střední Evropě. Její mocnost je průměrně 15–20 cm a je uložena 60–80 m pod povrchem terénu.

Nejstarší hornické práce spadají v této lokalitě pravděpodobně do 14. století. Krupský horní řád z roku 1482 se pak zmiňuje o ražbě a udržování hluboké dědičné štolý Dürrholz (Duršlovka), kde horníci začali kutat koncem 60. nebo počátkem 70. let 15. století. Dědičná štolá ústí asi 30 metrů pod štolou Martin a je dnes nepřístupná. Její průběh je znám pouze částečně z mapy J. Zechela z roku 1704, větší část lze pouze rekonstruovat podle mapy a písemného materiálu. Jednalo se o dvě štolý o rozdílu úrovně asi 90 m. Prostoru dolů pod Komáří vížkou dosáhla dědičná štolá až v polovině 16. století a její celková délka byla cca 1,5 km. V současné době spodní úsek dědičné štolý odvádí většinu důlních vod z celého prostoru štolý Martin.

Do štolý Starý Martin, která byla otevřena ve druhé polovině 19. století, se naopak podívat můžete. Samotná ražba štolý začala po roce 1864. O čtyři

GPS: 50°41'50.24"N,
13°50'48.22"E

Praktické informace:

Prohlídková štolá Starý Martin
Nová Vrchoslav
417 41 Krupka
Česká republika
tel.: +420 417 822 154
e-mail: info@mukrupka.cz
<http://www.krupka-mesto.cz>

Virtuální prohlídka:
<http://www.krusnehory-erzgebirge.eu/mista/prohlidkova-stola-stary-martin>

roky později byla štolá dlouhá již cca 227 m. V roce 1922 byl provoz zastaven, prováděly se jen udržovací práce a v roce 1939 byla již štolá pro závaly a vodu neschůdná. Za druhé světové války byl ve štolě opět obnoven provoz, a to až do roku 1956, kdy se ústí štolý postupně zabořilo a štolá se opět stala nepřístupnou. Změna nastala na přelomu tisíciletí vybudováním Příhraniční naučné hornické stezky Krupka – Dubí, která byla financována v rámci programu PHARE. Její významnou součástí je právě prohlídková štolá Starý Martin. Dnes můžete obdivovat především blyštivou cínovou žílu Lukáš a prohlídka je zároveň exkurzí do dějin havířství. Uvidíte nástroje a výbavu havířů z různých dob, od jednoduchých krumpáčů až po moderní sbíječky. Půvabné jsou i pseudokrasové útvary, štolou protéká voda, která místy tvoří malé vodopády. Pokud si vodou z místního Pramene štěstí potřete čelo, splní se vám každé přání s výjimkou zbohatnutí.

Cínu se věnuje také expozice regionálního muzea v Krupce, otevřená v červnu 1995 pod názvem Krupka a cín. Je zaměřena na místní dějiny od pravěku po současnost a souběžně na těžbu a zpracování cínu a především na prezentaci cínařských výrobků, které jsou předvedeny z hlediska slohového vývoje a funkčního využití. Expozice Krupka a cín je umístěna v šesti prostorách druhého patra na ploše cca 150 m². Je zde soustředěno asi 600 trojrozměrných exponátů, z toho je přibližně 370 cínových předmětů a 30 modelů.

Praktické informace:

Prohlídková štolá Starý Martin se nachází na trase silnice z Krupky na Komáří vížku. Autobusové spojení zajišťuje Veolia Transport Teplice, s. r. o linkou MHD 142 Teplice – Krupka – Fojtovice. Vystoupit lze přímo na zastávce Martinka. K přiblížení těžby slouží i expozice důlní techniky, která je na prostranství za silnicí a před štolou. Návštěvníci mají možnost prohlédnout si zblízka zajímavé důlní stroje, které byly používány především pro práci v podzemí. Na prohlídku štolý Starý Martin se dobře a teple oblékněte, teplota ve štolě je i v létě asi 8–10°C. Prohlídka trvá přibližně 45 minut a délka trasy je 1 000 m (tam a zpět).

Komářův vížka

Komářův vížka (808 m) je významná dominanta hřebenu Krušných hor. Vyčníhá nad Krupkou a vede na ni z Bohosudova sedačková lanovka. Na vrcholu najdete horský hotel s charakteristickou věží. Věž je sice dlouhodobě zavřená, ale od její paty jsou při dobrém počasí vidět hřebeny Krušných hor, Děčínský Sněžník, Lužické hory, Jizerské hory, Ještěd, Krkonoše a samozřejmě České středohoří.

Hotel s vyhlídkovou věží nechal postavit v roce 1857 majitel panství kníže Edmund Clary-Aldringen podle plánů svého horního správce Raimunda Zechela. Ten se také stal prvním majitelem a provozovatelem horského hotelu. Již od poloviny 16. století stávala na vrcholu deset metrů vysoká čtyřhranná dřevěná věž se zvonem, který pro hornický cech z nedaleké Krupky odlil brněnský zvonář Tomáš Jaroš. Zvon svým daleko slyšitelným hlasem svolával horníky z okolních obcí do práce a večer oznamoval konec šichty. Mnohé potom vyprovázel i na poslední cestě. Rozhledna, která až do devadesátých let 20. století poskytovala nádherný výhled, pak vzhledem připomínala původní zvonici.

Pod vrcholem Komářův vížky si můžete prohlédnout barokní kapli zasvěcenou patronu horníků sv. Wolfgangovi. Podle pověsti tu sv. Wolfgang, který

GPS: 50°42'24.18"N,
13°51'23.59"E

Praktické informace:

Horský hotel Komářův vížka
Horní Krupka 120
417 41 Horní Krupka
recepce: +420 417 861 348
e-mail: info@komarivizka.eu
http://www.komarivizka.eu/

Skí areál
www.skikomarivizka.cz
e-mail:
info@skikomarivizka.cz

Lýžařská škola
e-mail:
lyzarskaskola@skikomarivizka.cz

HORSKÁ SLUŽBA
tel.: +420 417 861 222,
+420 606 187 651
(telefony pouze pro úrazy!!!
neslouží pro podávání infor-
mací o stavu sněhu a provozu
vleků)

se jako řezenský biskup roku 967 zasloužil o vznik pražského biskupství, žil jako poustevník. Podle staré německé lidové tradice sv. Wolfgang při svém pobytu v kapli požehnal zdejšími borůvkami, které pak dorůstaly do nevidaných rozměrů. Ještě před druhou světovou válkou bývaly u kapličky každoročně borůvkové poutě a po mši a kázání poutníci sbírali borůvky, ale také tancovali a zpívali, někdy až do bílého rána. Původní gotická kaple byla za třicetileté války zničena a v letech 1692 až 1700 ji obnovil na popud tehdejšího pána Krupky Vojtěcha V. ze Šternberka zednický mistr H. G. Prüchel. Na konci 20. století prošla kaple poslední rekonstrukcí a roku 2000 byla zpřístupněna. Původní vybavení kaple se nedochovalo, ale je tu uložen kamenný smírčí kříž, který stával u cesty před kaplí. Dnes si můžete prohlédnout expozici o vývoji osídlování příhraniční oblasti a rozvoji řemesel. Prostory kaple jsou využívány pro církevní účely, k výstavám i ke vzájemným setkáváním obyvatel z obou stran česko-německé hranice.

Dvouseďáčková lanovka s celoročním provozem na Komářův vížku je dlouhá téměř 2,5 kilometru, což z ní dělá nejdelší lanovou dráhu bez mezizastávky v ČR. Provoz lanovky byl zahájen 25. května 1952. Ročně přepraví zhruba 40 000 až 50 000 lidí. V letním období jsou zde ideální podmínky pro turistiku, vyjídky na koních, cykloturistiku a paragliding. V zimě je pro návštěvníky k dispozici lyžařský areál, sjezdovky se třemi vleky, upravené běžecké tratě.

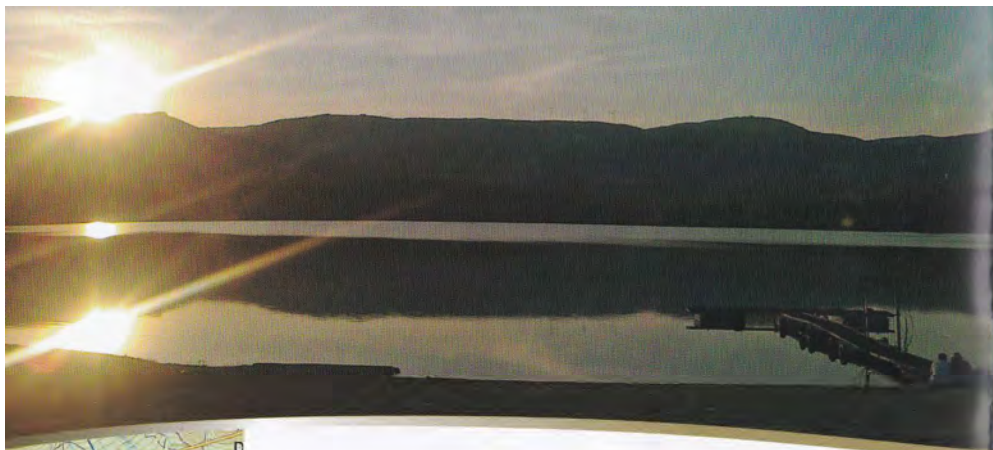
Praktické informace:

Lanovka: www.sportkrupka.cz/lanovka.html

infolinka tel.: +420 417 861 579
horní stanice: +420 734 570 117
dolní stanice: +420 734 570 118
náčelník lanové dráhy:
Stráda Petr, tel.:
+420 724 826 297
e-mail:
lanovka@sportkrupka.cz

CENÍK	
dospělí	80 Kč
tam i zpět	150 Kč
děti 5–10 let	50 Kč
tam i zpět	100 Kč
přeprava kol zdarma	
PO–NE: 8.30–18.30 hod.,	
v zimě do 16.30 hod.	
Odjezd je každou hodinu,	
vždy v půl.	

Virtuální prohlídka kaple
sv. Wolfganga:
<http://www.virtualtravel.cz/krupka/komari-hurka/kaple-sv-wolfganga.html>

Vodní nádrž Barbora

Nejrozsáhlejší vodní plochou v okolí Teplic je vodní nádrž Barbora, která vznikla v 70. letech minulého století zatopením stejnojmenného povrchového dolu podzemními vodami. Umělé jezero má rozlohu 65 hektarů a hloubku kolem 60 metrů. Díky tomu a kvůli stále přítékající vodě z potoka Bouřlivce se voda trvale pročisťuje a nehrozí výskyt sinic. Čistota vody a její průhlednost jsou přirovnávány k moři a ne nadarmo jí pro svůj výcvik využívají sportovní potápěči nebo milovníci plachtění a windsurfingu. Naopak kategorický zákaz tady mají motorové čluny, vodní skútry a plavidla se spalovacími motory. Díky všem těmto výhodám je tato nádrž hojně navštěvována lidmi nejen z Teplicka a ústeckého regionu, ale postupně i turisty z celé republiky a ze zahraničí. Lom byl zatopen již téměř před půl stoletím, a proto jsou břehy zelené a vyrostl zde listnatý les, který obepíná Barboru ze 70 % délky jejího břehu. Barbora se také stala vyhlášeným centrem rybářů, kteří na zalesněných březích čekají na svůj kapitální rybí úlovek. Kromě kaprovitých ryb se zde vyskytují všechny druhy dravých ryb.

Udržovaná pláž, kterou snadno najdete na jižním břehu jezera Barbora v obci Oldřichov, je dlouhá přibližně půl kilometru. Svým návštěvníkům nabízí sociální zařízení, převlékárny, půjčovnu kajaků, hřiště na beachvo-

lejbal, stanici první pomoci s profesionální zdravotní službou, plážový bar a stánky s občerstvením. K dispozici jsou i dvě parkovací plochy, které jsou situovány u vstupu do areálu. Součástí je i rekreační komplex Eurocamp Barbora, který nabízí ubytování ve vlastních stanech, obytných přívěsích a obytných automobilech na slunných místech nebo ve stínu háje uprostřed kempu. Samozřejmostí kempu je připojka na elektřinu, kvalitní sociální zázemí a využití sportovišť. Až budete hladoví, vyberete si z nabídky restauračního zázemí Yacht klubu Barbora, které se nachází v hlavní budově a je součástí Eurocampu.

Nejkrásnější je zde ovšem plavání v jakoukoliv denní dobu. Ten, kdo nemá moc dobrý pocit z velké hloubky pod sebou, může plavat podél břehu a i tak si vychutnávat čistotu vody v Barboře, kde viditelnost je minimálně 5 metrů do hloubky. Atmosféru pak tomuto místu dodává pás Krušných hor semknutých kolem. Nedaleko je i Golfový areál Barbora. Normované 9jamkové hřiště par 36/72, dlouhé 2825/5650 m je sice určeno především hráčům s HCP, ale v dopoledních hodinách je přístupné všem. V klubu je možnost zapůjčení golfových holí, využít můžete služeb Pro shopu nebo relaxace v restauraci či na terase klubovny. Děti si vyhraji na místním dětském hřišti nebo u rybníčku plného kapříků koi, na které se určitě vydrží dívat tak dlouho, dokud se vy nevrátíte ze hřiště.

GPS: 50°38'22.59"N,
13°45'21.3"E

Praktické informace:

Eurocamp Barbora
Oldřichov, 417 24 Jeníkov
tel.: +420 774 432 032,
+420 777 932 060
e-mail:
info@eurocampbarbora.cz
www.eurocampbarbora.cz

GPS: 50°43'3"N,
13°41'28.32"E

Praktické informace:
Naučná stezka Po stopách středověkého sklářství v Krušných horách
<http://www.moldava.cz/turistika/naucna-sklarska-stezka/>

Infocentrum Moldava:
Moldava 113, 417 81 Moldava
tel./fax: +420 417 822 821
skype: itcmoldava1
web: itcmoldava.wz.cz
e-mail: itc@moldava.cz
itc.moldava@email.cz

Sklářská huť Moldava

Příhraniční horská obec Moldava se nachází na hřebeni Krušných hor severozápadně od Dubí. Poprvé je zmiňována v písemných pramenech z roku 1346, kdy jako malá sklářská osada s kostelem byla součástí rýzmburského panství. V roce 1398 ji však Boreš z Rýzmburka prodal spolu s ostatním majetkem míšeňskému markraběti Vilémovi z rodu Wettinů. Z následujících let z konce 14. a počátku 15. století se v útech tohoto panství dochovalo několik zpráv o sklářských hutích. První se vztahuje k roku 1399 a další pocházejí z let 1400–1405. Staré záznamy sice středověké sklářství na Moldavě potvrdily, ale nebylo jasné, zda se jednalo o jednu, či více hutí. Archeologové pak v letech 1976–1990 terénními výzkumy postupně objevili stanoviště pěti lesních hutí, kterým se také říká hutě stěhovavé. Středověcí skláři totiž vždy po určité době spotřebovali pro topení v pecích všechno dřevo z okolí, a proto další huť postavili na jiném místě, kde bylo dřeva ještě dost.

S pomocí příspěvku z projektu PHARE a ve spolupráci Ústavu archeologické památkové péče, Klubu českých turistů a obce Moldava je nyní pět bývalých hutí propojeno 14 km dlouhou trasou naučné stezky Po stopách středověkého sklářství v Krušných horách, která opisuje okruh kolem Moldavy. Celá trasa naučné stezky vede zajímavou a pohlednou krajinou s několika kouzelnými výhledy a je značena červeným místním značením. Až na jednu výjimku (rekonstrukce hutě) toho přímo v terénu moc vidět není, důležité jsou informační tabule na inkriminovaných místech v českém i německém jazyce a schematické nákresy.

Nejvíce se toho o středověkém sklářství dozvíte z repliky sklářské pece na otop dřevem. Ta byla v letech 1991–1992 na základě archeologických výzkumů restaurována předními odborníky. Jde o unikátní technickou stavbu, která byla navržena do soupisu státem chráněných památek. V letech 1992–1994 v ní naši nejlepší sklářští mistři z Novoborska provedli tři experimentální tavby, při kterých byly prověřovány středověké technologie tavení, chlazení a tvarování skla. V případě zájmu o sklářskou historii lze pokračovat přes pěší přechod Moldava-Holzhaus a napojit se tak na sklářskou stezku Východní Krušné hory. Stezka je kvalitně značená a opatřená dvojjazyčnými informačními tabulemi. Čtyřicet čtyři kilometrů dlouhá naučná stezka vede po saských krušnohorských sklárnách (zaniklých i existujících) mezi obcemi Holzhaus (Teichhaus), Deutschgeorgendorf, Neuhausen a Seiffen.

Sklárna Moldava I – Zcela náhodně byla objevena v roce 1966 při lesní výsadbě, v letech 1977–1990 se uskutečnil archeologický průzkum. Podařilo se prozkoumat seskupení tří pecí a dvou odpadních hald, mezi nálezy byly zlomky technické keramiky (velké pánve na tavení skla, malé pánvičky, chladicí hrnce, hliněné předformy), zlomky skleněných nádob a okenních terčů a některých železných předmětů (sklářské pišťaly). Unikátní je nález hliněné figurky ženy v nákladném dobovém oblečení, typickém pro polovinu 14. století. Místo, kde sklárna stála, připomínají jen drobné nerovnosti v terénu.

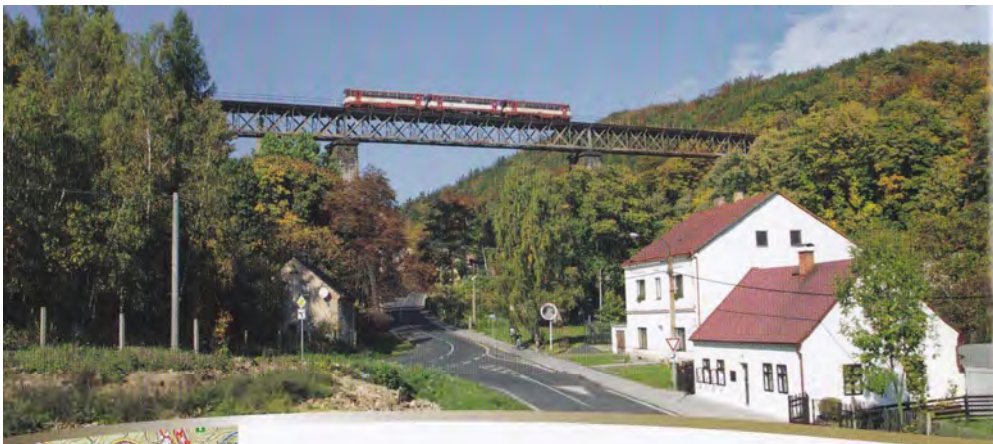
Sklárna Moldava II – Objev v roce 1985 opět souvisel s novou výsadbou. Terénní výzkum v letech 1988–1989 doložil výskyt dvou pecí (ty posloužily jako předloha pro rekonstrukci středověké pece). Nalezeny byly sklářské pánve, zlomky kuchyňské keramiky. Sklárna, kterou připomínají výrazné terénní nerovnosti, existovala na začátku 15. století.

Sklárna Moldava III – V roce 1989 při výsadbě stromků se objevily stopy sklárny, následoval průzkum, který na ploše 30 × 30 m zaznamenal odchylky od magnetického pole dokazující existenci tří výrobních objektů. Podle nálezů zlomků užitkové keramiky, pánví či kousků dobře utaveného skla existovala sklárna zřejmě na začátku 15. století.

Sklárna Moldava IV – rekonstrukce sklářské hutě – Huť byla rekonstruována v letech 1991–1992, ve dnech 24.–27. 6. 1992 se tu uskutečnila první experimentální tavba. V areálu je ohniště, „huť“ je sice pod zámkem, ale můžeme si ji prohlédnout (zvenku je vidět dovnitř dřevěné stavby).

Sklárna Moldava V – Tzv. zadní huť se zmiňuje v 17. století, v roce 1993 byly objeveny zlomky užitkové keramiky, surové sklo a další předměty napovídající existenci této sklárny ve 14. století. Zřejmě byla v oblasti nejstarší.

Železniční trať Most–Moldava, nádraží Moldava

Moldavská horská dráha bývá někdy nazývána Krušnohorskou železnicí či Teplickým Semmeringem. Trať postavila Společnost Pražsko-duchcovské dráhy a jejím cílem bylo propojení severočeské hnědouhelné pánve se středními Čechami, Prahou a později se Saskem. Vlak na této trati překonává náročný horský terén pomocí tří viaduktů a dvou tunelů. Železnice, spojující město Most přes Dubí s Moldavou v Krušných horách, se začala stavět v roce 1871. První úsek tratě z Mostu do Oseka byl slavnostně zprovozněn dne 18. 12. 1876. Během několika měsíců byl dokončen i další úsek do Hrobu, který byl předán do provozu 15. 5. 1877. V roce 1884 byl dokončen i poslední, nejnáročnější úsek přes Mikulov na Moldavu, kam první souprava vyjela 6. 12. 1884. Vždyť mikulovský tunel je dlouhý 334 metrů a je zajímavý tím, že je postavený do tvaru písmene S. Zahájením provozu došlo i k propojení se shodně dokončenou tratí v sousedním saském Rehfeldu. Osobní doprava odstartovala o půl roku později dne 18. 5. 1885 a na této trati jezdily i rychlíky z Prahy. Je zajímavé, že pro trať s velkým stoupáním byla koncem 19. století vyvinuta speciální parní lokomotiva řady 180, která zde po rekonstrukci přetrvala až do ukončení pravidelného parního provozu v roce 1967. Ve strážním domku č. 118 poblíž osady Do-

GPS: 50°43'4-397"N,
13°41'28.809"E

Praktické informace:

<http://spvd.cz/index.php/galerieruzn/category/246-bilina>
<http://www.cd.cz/zazitky/kam-na-vylet/484-nevsedni-krasa-moldavske-horske-drahy>

<http://moldavskadraha.cz/>

Klub přátel krušnohorské
železnice
e-mail: kpkz@centrum.cz
předseda: Martin Müller
tel.: +420 728 716 792

maslavice se 16. srpna 1885 narodila pozdější manželka prezidenta Edvarda Beneše paní Hana Benešová, rozená Anna Vlčková. Další osobností byl spisovatel Adolf Branald, který před začátkem své umělecké kariéry působil těsně před vypuknutím druhé světové války ve stanici Moldava jako výpravčí. Tuto zkušenost také zvětčil ve svém díle Valčík z Lohengrina. Působení známého českého literáta připomíná na budově nádraží pamětní deska a malba na stěně vestibulu.

V době své největší slávy mělo nádraží na Moldavě 11 průběžných a 5 manipulačních kolejí, 34 výhybek, skladiště zboží, další skladiště, dvě stavědla, výtopnu, vodárnu, nakládací rampu, složistiště, dvě točny a rozlehlou výpravní budovu. Zde měli stanoviště český i německý výpravčí vlaků, sídlil tu celní a pasový úřad obou zemí, restaurace a pošta. Po druhé světové válce zůstal v budově výpravčí vlaků ČSD, poštovní úřad a příslušníci ochrany státní hranice. Dubí se zase chlubí úvratovým nádražím, což poznáte podle toho, že ti, co vjeli do stanice Dubí vpředu, nyní jedou vzadu. Za nádražím pak začíná to pravé stoupání – výškový rozdíl mezi Dubím a Moldavou je 400 metrů. Trať je od roku 1998 kulturní památkou ČR včetně viaduktů, tunelů, násepních propustí a nádražních budov. Ve stejném roce začaly oboustranné snahy o obnovu spojení mezi českou Moldavou a saským Holzhau. Pokud se budete chtít po trati projet vlakem, v jízdním řádu ji najdete pod číslem 135.

Golfová hřiště Cínovec a areál Barbora

Pokud si zahrajete golf na Cínovci, můžete o sobě směle tvrdit, že jste horským golfistou. Vždyť gjamkové cínovecké hřiště Golf Clubu Teplice je nejvýše položené v celé České republice. Najdete ho na samotném hřebenu Krušných hor ve výšce 870 metrů, jen kousek od hraničního přechodu Cínovec do Německa. Otevřeno tu mají od dubna do listopadu. Originalitu dodávají hřišti nádherné výhledy do kraje a vůbec celé horské klima. Bývá tu větrno po celou sezonu, ale to v letních dnech spíše oceníte. Díky náhorní plošině má hřiště relativně rovinný charakter, ale lehké rozhodně není. Potíže může způsobit především hustá horská tráva v okolí fervejí, u jamek číslo 1 a 2 najdete zase mokřady. Hráč se musí přizpůsobit jak větrným podmínkám, tak i přírodnějšímu povrchu fervejí. Bankrů tu sice není mnoho, ale menší grýny chrání výborně. Abyste měli dobré skóre, musíte být schopni hrát přesně z obtížných pozic. Rating hřiště, které má par 72, je milosrdnější k dámám a hráčům s vyšším HCP. Nejtěžší je samozřejmě nejdelší jamka č. 8, par 5, s délkou 496, resp. 428 metrů. Nejkratší jamka má shodná odpaliště a délku 115 metrů. Jamky na sebe navazují, obíhajíce centrální bod hřiště – clubhouse. To je výhodné při náhlé prudké změně počasí. Golfové hřiště na Cínovci má špičkové zázemí, které obsahuje restauraci s prostornou terasou s výhledem na České středohoří, Pro shop, ubytovací kapacity, ale také grilovací zázemí pro menší akce.

Další hřiště – Golf Resort Barbora – najdete necelých 5 km západně od Teplíc, směrem na Duchcov. Normované gjamkové hřiště par 36/72

dlouhé 2825/5650 m je sice určeno především hráčům s HCP, ale v dopoledních hodinách je přístupné všem. Široké ferveje umožňují rychlý spád hry, a jsou tak pro většinu hráčů milosrdné. Reliéf terénu je mírně zvlněný a není významnou fyzickou překážkou. Typová různorodost a barevnost okolní přírody podtrhují malebnost a atraktivitu.

V klubu vám půjčí golfové hole, využít můžete služeb Pro shopu nebo relaxace v restauraci či na terase klubovny. Děti si vyhrají na místním dětském hřišti nebo u rybníčku plného kapříků koi, na které se určitě vydrží dívat tak dlouho, dokud se vy nevrátíte ze hřiště. Areál je obsluhován a je otevřen každý den od 9.30 hodin do setmění. Příjemným zpestřením zimní sezony je možnost běžkovat po jamce osm.

Hotel Pomezí

O jídlo a ubytování se při golfu nemusíte starat. V blízkosti cínoveckého golfového hřiště totiž najdete horský hotel Pomezí. Hotel byl postaven a otevřen v roce 1930 jako hotel Ausspane a v letech 2007–2009 prošel celkovou rekonstrukcí a zazářil v nové kráse. Jeho součástí je restaurace s domácí kuchyní a velkou terasou s krásným výhledem do kraje v každém ročním období. V hotelu je 15 pokojů (dvou- až osmilůžkových) s TV, sprchou a toaletou. Hoteloví hosté mohou využít sauny a podzemního parkování. Po celém hotelu je zdarma k dispozici připojení wi-fi. Stravovat se můžete buď v kuřácké restauraci s 36 místy, nebo nekuřácké s 56 místy, dětským koutkem a tanečním parketem.

Praktické informace:

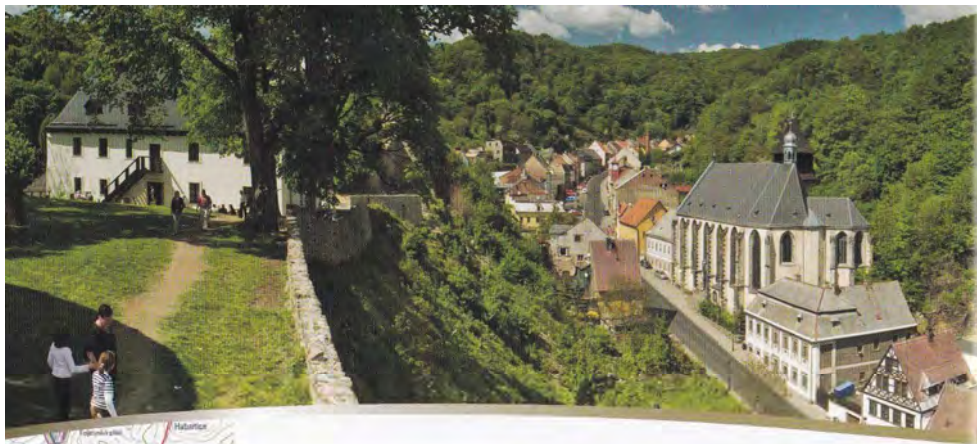
Hotel a restaurace Pomezí
Cínovec 221, 415 01 Teplice
tel.: +420 417 888 005,
+420 776 453 055,
+420 776 006 095
e-mail:
hotelpomezí@seznam.cz
www.hotelpomezí.cz
GPS: 50°43'29.439"N,
13°45'52.193"E

GPS: 50°43'57.00"N,
13°46'06.00"E

Praktické informace:
Golf Club Teplice
Cínovec 275, 415 01 Teplice
tel.: +420 606 724 995
e-mail: golf@golf-teplice.cz
www.golf-teplice.cz

Sezona: duben–listopad
Provozní doba: 9.30–20.00 hod.
Driving range: 9.30–20.00 hod.

Golf Resort Barbora, a. s.
Oldřichov 226
417 24 Oldřichov u Duchcova
e-mail: info@golfbarbora.cz
www.golfbarbora.cz
GPS: 50°38'17"N, 13°44'30"E
Areál je obsluhován a je otevřen každý den od 8.00 hodin do setmění.

Naučná hornická stezka

Příhraniční naučná hornická stezka je dlouhá téměř 40 kilometrů. Trasa stezky začíná i končí u městského muzea v horní části Krupky, ve kterém se nabízejí zajímavé expozice o historii dolování cínu a wolframu, o fauně a flóře Krušných hor i o historii města, ale napojit se na ni můžete, kdekoliv chcete. Projekt příhraniční stezky vznikl na přelomu tisíciletí a byl realizován v rámci programu PHARE. Stezka, která vám přiblíží dějiny dolování i osídlení, spojuje sedmdesát pozoruhodných míst (především muzea, pomníky, prohlídkové štoly, umělá jezírka a příkopy, haldy a turisticky atraktivní místa). Pokud se rozhodnete celou stezku projít, opatřete si její mapu, ve které jsou vedle podrobných plánků uvedeny také stručné popisy jednotlivých stanovišť a otvírací doby muzeí. Na konci vašeho putování budete vědět vše o historickém vývoji kdysi nejvýznamnějšího revíru těžby cínu ve střední Evropě. Trasa naučné hornické stezky probíhá po obou stranách česko-saské hranice a vede z Krupky přes Horní Krupku, Komáří vížku a Fojtovice do saského Fürstenau. Odtud pokračuje stezka dále přes Löwenhain, Geising a Altenberg do obce Zinnwald. Starým hraničním přechodem se přes Cínovec vrací opět do České republiky a končí v Krupce. V samotné Krupce je deset zastavení, mimo jiné na hradě, který býval strategicky důležitým bodem, chránícím důlní díla, město a starou obchodní cestu do Saska. Byl pravděpodobně vystavěn kolem roku 1300. Z Krupky stoupáte okolo prohlídkové štoly Starý Martin do Horní Krupky a na Komáří vížku. Až se pokocháte krásným výhledem, budete pokračo-

GPS: 50°41'12.667"N,
13°51'18.068"E

Co dalšího uvidíte v okolí Geisingu

Selské muzeum v Liebenau – sestává z mnoha různých budov a venkovních expozic a prezentuje sbírku hospodářských strojů, zařízení a nástrojů a také předmětů užívaných v zemědělství. Prohlídky od května do října, pátek–neděle od 10.00 do 16.00 hod.

Sokolnický dvůr v Lauensteinu – přehlídka historie sokolnictví a ukázka výcviku sokolů, sov a také orlů se koná na zámku v Lauensteinu. Otevřeno denně (mimo pondělí) od 10.00 do 15.00 hod.

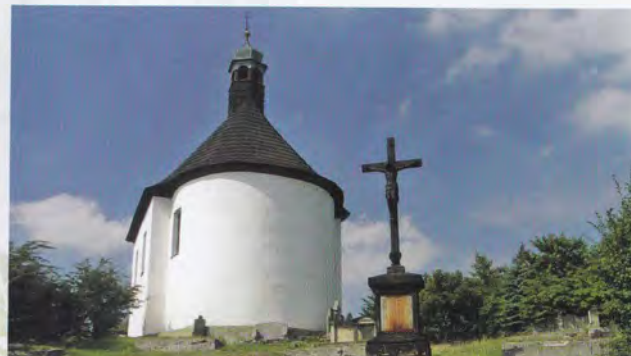

vat přes hranici do saského Fürstenau. Zde viditelný kostel se špičatou věží vznikl v letech 1885–1887 jako novostavba nahrazující zchátralý starý kostel, pocházející asi ze 14. století. Prohlédněte si stříbrnou štolu, která vznikla v naději na nalezení rud stříbra, mědi a olova v 17. století.

Dalších deset zastavení je v Geisingu, který byl jako hornická osada založen ve 14. století. Tamní dědičná štola Zwitterstock-Tiefer byla vyražena na přelomu 15. a 16. století do hloubky až 133 m pod ústí altenberské jámy Römer v délce 1 978 m a sloužila k odvodňování altenberských šachet. Na cestě do Altenbergu můžete obdivovat 20 metrů vysoký umělý vodopád na potoce Tiefenbach, ke kterému se lze dostat po příkré stezce. V Altenbergu a jeho okolí na vás čeká 27 zastavení. Dlouholetá hornická činnost po sobě ve městě a jeho nejbližším okolí zanechala četné viditelné stopy, z nichž největší památkou je altenberská pinka (propadlina jako důsledek hornické činnosti). Před návratem do Čech si nezapomeňte projít bývalý důlní závod Zinnwald, kde byla v roce 1992 zřízena rozsáhlá expozice pro návštěvníky. Téměř tříkilometrový okruh vede vypálenými chodbami cínového dolu, které patří k největším přístupným chodbám svého druhu v celém Krušnohoří.

Praktické informace:

Trasa začíná u muzea v Krupce a končí na parkovišti na Komáří vížce (stezka vede přes území Německa). Celá trasa je vyznačena značkou naučné stezky a měří 36,5 km. Trasu si lze zkrátit použitím MHD (zastávky Komáří vížka, Fojtovice a Cínovec).

Co dalšího uvidíte v okolí Geisingu

Zámek Lauenstein – původní stavba pochází z přelomu 13. a 14. století, v 16. století byla přebudována na velkolepý zámek s rozlehlým statkem. Návštěvník zde najde výstavy o historii, o přírodě a umění východního Krušnohoří. Nádherný je park v barokním stylu. Otevřeno denně (kromě pondělí) od 10.00 do 16.30 hod.

Přírodní park Osterzebirge (východní Krušnohoří) – nachází se po cestě z Lauensteinu do Geisingu. V parku žije a je k vidění mnoho domácích i ve volné přírodě žijících zvířat. Přístupný je denně od 10.00 do 18.00 hod.

Poštovní mlínk v Geisingu – barokní poštovní mlínk z roku 1734.

Naučná stezka Cínovec

Na Cínovci jsou hned tři naučné stezky, které se věnují dějinám hornictví, osídlení a přírodním památkám. Jednou z nich je Příhraniční naučná hornická stezka, která je dlouhá téměř 40 kilometrů a v obci má několik zastavení. Trasa hornické stezky probíhá po obou stranách česko-saské hranice a vede z Krupky přes Horní Krupku, Komáří hůrku a Fojtovice do saského Fürstenau. Odtud pokračuje stezka dále přes Löwenhain, Geising a Altenberg do obce Zinnwald. Starým hraničním přechodem se vrací opět do České republiky a končí v Krupce. Ještě na saské straně hranice si můžete prohlédnout důlní závod Zinnwald, který vznikl ze štoly Tiefen Büna, pocházející z poloviny 16. století. Tato štola sloužila k odvodňování a používala se k fárání i dopravě. V roce 1992 zde byla zřízena rozsáhlá expozice pro návštěvníky. Téměř tříkilometrový okruh vede vypálenými chodbami cínového dolu, které patří k největším přístupným chodbám svého druhu v celém Krušnohoří. Další zastavení vás provede vlastivědným a hornickým muzeem Huthaus, které se nachází v bývalé kovárně z roku 1756. Jeho expozice informuje především o vývoji těžby cínu a o každodenním životě horníků. Před muzeem můžete obdivovat hraniční kámen z roku 1673, který odděloval panství rodu von Büna u Lauen-

GPS: 50°43'59.83"N,
13°46'38.03"E

Praktické informace:
www.cinovec.estranky.cz/
www.znkr.cz/obec/205-cinovec/

steinu (bünovský znak s hlavou levharta) od panství Šternberků v Krupce (znak se zlatou hvězdou) a území kurfiřtského úřadu v Altenbergu (saský znak se zkříženými meči). Na české straně hranice nezbylo po dolování do dnešních dnů nic, důlní stavby byly zlikvidovány, a proto se o místní tradici dozvíte především z informačních tabulí hornické stezky. Jedno zastavení je v místě bývalé vojenské šachty (Militärschacht), která vznikla v roce 1915 a měla modernizovat a centralizovat důlní provoz v českém Cínovci. Okolo cínoveckého barokního kostela Nanebevzetí Panny Marie dojdete k Dlouhému rybníku, jenž byl vybudován v roce 1787 jako umělá vodní nádrž dodávající vodu pro úpravu rudy na české straně. V letních měsících zde najdete příjemné osvětlení. Cesta dále prochází po Cínoveckém hřbetě (880 m), nazývaném též Mrtvé dítě, do míst, kde stávala dnes zaniklá obec Přední Cínovec. A právě o historii této zmizelé příhraniční obce pojednává naučná stezka Přední Cínovec. Jde o nejmladší stezku v této lokalitě, slavnostně otevřenou v roce 2009, která mapuje život našich předků ve východních Krušných horách. Poslední místní stezka vás provede kolem rašeliňišť. Jmenuje se Cínovec a je 14 km dlouhá. Na informačních panelech vás seznámí s procesem revitalizace rašeliňišť a představí vám také geologické zajímavosti této části Krušnohoří či místní faunu a flóru.

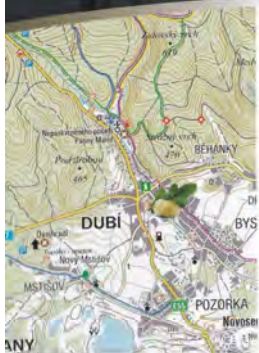

Hraniční přechody

V Cínovci jsou dva hraniční přechody a příhraniční stezka pro pěší a cyklisty. Stezka se nachází u silnice směrem k hraničnímu přechodu pro osobní dopravu na Moldavě. Původní celnice je v současné době volně průjezdná pro osobní automobily, pěší a cyklisty. Nový hraniční přechod je na německém území před městem Altenberg, asi 600 m od státní hranice. Původně byl uzpůsoben kapacitně na provoz mezinárodní kamionové dopravy. Slouží pro osobní dopravu a nákladní automobily.

GPS: 50°44'7.44"N,
13°45'28.8"E

Drobné přírodní a historické zajímavosti v Dubí a okolí

V Dubí a blízkém okolí je k vidění několik menších historických a přírodních zajímavostí, které by vám neměly uniknout. Určitě stojí za prohlídku barokní kaple zasvěcená sv. Hubertovi, která dominuje návsi ve Mstišově. Kapli nechal postavit v roce 1707 tehdejší majitel zdejšího panství František Karel Clary-Aldringen, stavitelem je rodák z Dubí Kristián Lagler. Ve štítu obdélné kaple doplněné nikou (výklenkem) stojí sochy sv. Huberta (nejvýše) a zemských patronů sv. Václava (vlevo) a sv. Jana Nepomuckého (vpravo). Kaple byla v roce 2005 kompletně zrekonstruována pro společenské a kulturní akce. Další kaple s věží a se zvonem zdobí centrum Pozorky. Kaple je zasvěcena sv. Janu Nepomuckému a pochází z roku 1858. V sedmdesátých letech minulého století kaple značně zchátrala, ale v roce 2001 byla kompletně zrekonstruována a dnes je také využívána pro kulturní a společenské akce.

Praktické informace:

Při putování po východní části Krušných hor doporučujeme použít turistické mapy měřítka 1:50 000, nebo 1:25 000. Nejlepší je mapa Krušné hory – východ, 1:25 000, 1. vydání, rok 2010.

Pokud vyjdete z Dubí-Pozorky směrem na západ po modré turistické značce, dojdete po několika kilometrech na Vlčí kámen (613 m), který se zvedá severně nad městem Hrob. Vlčí kámen je zajímavý a rozměrný skalní útvar a významný krajinný prvek z červeného křemenného porfyru typu Prame-

náče. Na Vlčím kameni můžete obdivovat různé skalní útvary, například balvanové proudy, mrazové sruby a úpatní haldy. Skalky jsou romantické a rozečkané a je z nich také překrásný výhled do širokého okolí. V půlkruhovém záběru můžete sledovat krušnohorský Bouřňák (869 m) a Stropník (856 m), těžbou postižené i zrekonstruované partie severočeské hnědouhelné pánve, střední část Českého středohoří až po vzdálený horizont Doupovských hor a pahorkatiny Džbánů. Uvidíte třeba vodní nádrž Barboru, město Teplice, ale dohlédnout lze až do Ústí nad Labem a Loun. Severně od Dubí můžete uprostřed lesů najít Napoleonský, nebo také Francouzský kámen s nápisem Napoleon a letopočtem 30. 8. 1813. Připomíná události z konce léta a začátku podzimu roku 1813, kdy na část rakousko-ruské armády pod velením knížete Karla Schwarzenberga, která ustupovala po prohrané bitvě u Drážďan (26.–27. srpna 1813), zaútočili Francouzi pod velením Napoleona I. Armádnímu sboru, který od Drážďan táhl přes Cínovec, velel generál Hieronymus Colloredo-Mansfeld, který se pokusil uhájit před Francouzi hřeben Krušných hor. Na sasko-české hranici umístil oddíl s děly, aby kryl jeho ústup, a na tyto jednotky Francouzi 28. srpna zaútočili. Byli však odrazeni a ustoupili do Altenbergu. Další útok na sebe nenechal dlouho čekat, Francouzi tehdy zatlačili rakousko-ruské jednotky až k Dubí. Tady však byli zastaveni a přinuceni k ústupu. Podle cínovecké kroniky měli hodně mrtvých a třicet zajatých vojáků. A na místě, kde došlo k rozhodujícímu obratu v bitvě, stojí i tento kámen.

Praktické informace:

Kaple ve Mstišově
www.sakralnlpamatky.cz/12-kaple-sv-huberta-mstisov.html
 GPS: N 50°39'54.89"N,
 E 13°46'55.70"E

Napoleonův kámen
www.turistika.cz/mista/napoleonuv-kamen-v-dubi-u-teplic
 GPS: 50°40'40.68"N,
 13°44'6.08"E

Fláje a Český Jiřetín

Na místě dnešní Flájské přehrady stávala od konce 14. století do roku 1956 část obce Fláje (německy Fleyh). Zbytky základů některých staveb obce najdete na severovýchodním břehu Flájské přehrady, kam vás zavede červená turistická značka od silnice vedoucí z Dlouhé Louky nebo Nového Města. Lesní cestou nejprve přijdete ke křížu postavenému na památku bývalým obyvatelům obce. Zdánlivý nepořádek za ním jsou artefakty, které se našly v okolí nebo při břehu a lze předpokládat, že jsou z pozůstatosti zdejších obyvatel. Památkou na dnes zmizelé Fláje je i romantický dřevěný kostel sv. Jana Křtitele, který byl v roce 1969 z Flájí přemístěn do Českého Jiřetína. Historie sakrální památky je spojena s protestanty, kteří zde měli ještě v roce 1653 luteránskou modlitebnu. Teprve po rekatolizaci českých zemí, která se Flájí dotkla relativně pozdě (1667–1670), byl kostel posvěcen jako místo pro římskokatolické bohoslužby. Na pravé straně presbyteria z čelního pohledu je umístěna náhrobní deska prvního zdejšího katolického faráře P. Tobjáše Alexandra Maxmiliána Hermanna. Interiér kostela původně tvořil hlavní oltář sv. Jana Křtitele, dva protějškové boční oltáře a řada cenných gotických a barokních plastik. Část tohoto původního vybavení se dnes nachází ve sbírkách Okresního muzea Most, v zámku Vald-

GPS: 50°41'14.079"N,
13°35'9.157"E

Víte, že...

... vnitřek Flájské přehrady sloužil ke skladování ovoce a zeleniny? Pravděpodobně ale jen jeden rok. Teploty i vlhkost byly optimální, proto ve třech vnitřních dutinách byla upravena podlaha betonovou mazaninou. Zelináři pak na podzim přivezli svou zeleninu a ovoce. Vše bylo v pořádku až do doby, kdy si zelináři chtěli svoje zboží vyzvednout. Byla zima, napadlo hodně sněhu a auta se nemohla dostat na místo. Toho roku se veškerá zelenina a ovoce zkazily, a proto se od dalšího využívání Flájské přehrady jako zemědělského skladu upustilo....

Povodí Ohře připravuje stavbu informačního centra u Flájské přehrady. Na vizualizaci stavby se můžete podívat na stránce: www.31architekti.cz/informacni-centrum.html.

štejnů v Litvínově, část se bohužel nedochovala. Po přenesení do Českého Jiřetína čekal kostel na rekonstrukci více než čtvrt století a v roce 1996 byl znovu posvěcen.

Na Flájském potoce si můžete projít také zbrusu novou naučnou stezku podél Flájského plavebního kanálu. Jde o nejstarší technickou památku svého druhu v Čechách. Kanál nechal v letech 1624–1629 vybudovat saský kurfiřt Johann Georg I. podle plánu Friedricha Lingkeho. Při stavbě se využívalo výlučně místních materiálů – dřevo a kameny. Úsek nad Českým Jiřetínem je navíc ručně vytesán do skály. Kanál sloužil více než 240 let pro plavení dřeva z Flájí do Freibergu a ještě do čtyřicátých let 20. století dosluhoval jako přívod pro pohon vodní turbíny českojiřetínské továrny na lepenku. Kanál začínal poblíž malé lovecké chatky za obcí Fláje (dříve to byl dům dozorce plavebního kanálu), kousek od čela dnešní Flájské přehrady, a využíval vodu z Flájského potoka. Vedl přes Český Jiřetín do saské obce Clausnitz a ústil do Freiberské Muldy neboli Moldavy. Stavitelé plavebního kanálu museli překonat výškový rozdíl 150 metrů. Délka kanálu byla 18,2 km, hloubka 120 cm, šířka nahoře 280 cm a dole 180 cm. Polena, která se kanálem plavila, musela mít délku 127 cm. Dřevo se plavilo jen tehdy, pokud měl kanál dostatek vody, a plavení trvalo 8 až 14 dní. Delší část roku tedy voda kanálem netekla.

Praktické informace:

virtuální prohlídka:
www.360travel.cz/flaje-dre-veny-kostel
www.flajsky-plavebni-kanal.eu/
www.krusnohorsky.cz/2009/03/20/naucna-stezka-flajska-hornatina/
www.cesky-jiretin.cz/
www.ceskyjiretin.info/

Hornické muzeum Altenberg; bobová dráha, sjezdovky, spa areál

Altenberg je malé městečko s 2 500 obyvateli, které leží přibližně 5 km od hranic s Českou republikou, nedaleko Cínovce. Od 15. století bylo nejvýznamnějším místem těžby cínové rudy v Sasku, nyní je důležitým rekreačním a zimním sportovním střediskem. První velké naleziště cínu bylo odkryto v prostoru hory Geising v r. 1436. Od 16. století zde vznikaly těžební společnosti. Těžba cínu podnítila rozvoj místních hamrů a cínařského řemesla. Oživení těžby v 19. a 20. století bylo způsobeno spotřebou wolframu a molybdenu pro zpracování oceli. V obci je muzeální expozice z dějin místního hornictví se zachovalou 180 m dlouhou štolou Neubeschert – Glueck a drtírnou rudy. Zajímavý je také půdní sesuv (Velká pinka) vzniklý provalením starých šachet při okraji. V Zinnwaldu je také možná prohlídka štol Besucherbergwerk Zinnwald. Rozsáhlá podzemní exkurze má délku 2,8 km a trvá déle než hodinu a půl. Návštěvníci uvidí i podzemní hranici mezi Saskem a Čechami. Vše o místní hornické tradici se dozvíte na trase Příhraniční naučné hornické stezky, která po obou stranách hranice ukazuje historii a rozmanitost hornictví v původním prostředí hornického regionu.

GPS: 50°45'46.620"N,
13°46'5.593"E

Hornické muzeum Altenberg

Mühlenstraße 2,
01773 Altenberg
tel.: +49 (0)35056 3 17 03,
GPS: 50.761891N, 13.769797E

Vstupné – Muzeum s prohlídkou štolou:
dospělí 6 €
zlevněné vstupné 4 €
rodinné vstupné 16 €

Muzeum:
dospělí 2,50 €
zlevněné vstupné 2 €
rodinné vstupné 7 €

Na sjezdovky můžete v Altenbergu vyrazit na svah Raupennesthang a v Geisingu na Strážnici (Wache). Na Raupennesthangu vás na vrchol

vyveze 500 m dlouhý lyžařský vlek. Díky umělému osvětlení je lyžařská aréna otevřena denně do 22.00 hodin (kromě neděle). Snowboardáři mají v Altenbergu k dispozici i U-rampu. V blízkosti se nachází půjčovna lyží a lyžařská škola. Malé děti, ale i začátečníci mohou cvičit lyžování na svahu Raupennesthang, pohyblivým kobercem se pak mohou nechat převézt zpět ke startu. V Geisingu k lyžařskému areálu Na Strážnici jsou vám k dispozici dva vleky (dlouhé 550 m a 610 m) a minivlek (100 m) pro děti a začátečníky.

V okolí Altenbergu na vás čekají desítky kilometrů turistických stezek. Nechybějí ani cyklotrasy a trasy pro běžkaře. Pod vrcholem Kahlebergu směrem k českým hranicím je uznávaný biatlonový areál Sparkassen Arena Osterzgebirge, schválený i Mezinárodní federací biatlonu (IBU). Blízko městečka se nalézá i bobová dráha, vystavěná v letech 1982 a 1983. Je dlouhá 1 413 metrů, má 17 zatáček a překonává převýšení 122 metrů. Dá se na ní dosáhnout rychlosti až 130 kilometrů za hodinu. Vyzkoušet můžete i letní bobovou dráhu pro turisty (Sommerrodelbahn), jež je nejdelší v Sasku.

A pokud ještě nebudete unaveni, navštivte místní lázně Rehaklinik Raupennest. Najdete zde několik bazénů s termální vodou o teplotě 24 až 39 °C. Zajímavostí je venkovní bazén s horkou vodou, který funguje po celý rok.

Praktické informace:

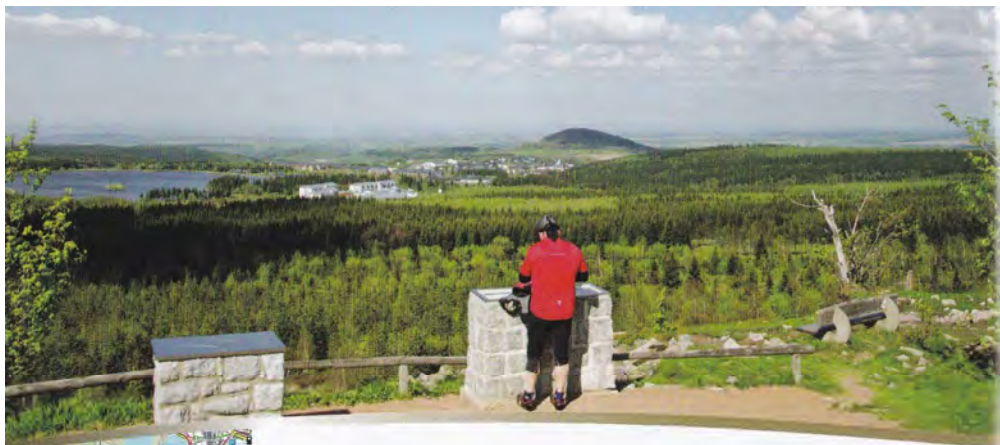
Rehaklinik Raupennest
GmbH & Co KG Betriebs
Rehefelder Straße 18
D-01773 Altenberg
tel.: +49 (0) 3 50 56/30-0
fax: +49 (0) 3 50 56/30-88 88
e-mail: info@raupennest.de

Vstup:
pondělí–středa, pátek
12.00–21.00 hodin
čtvrtek 12.00–22.00 hod.
sobota, neděle, svátek
09.00–21.00 hod.
poslední přístup 19.30 hod.

Vstupné – dospělí / děti:
2 hodiny 4,5 € / 2,5 €
4 hodiny 7 € / 5 €
celodenní 9 € / 6 €

www.letni-sankarska-draha-
altenberg.cz/
www.lyzarske-vleky-alten-
berg-geising.cz/

Kahleberg – rašeliniště Hochmoor

Kahleberg (905 m) je třetí nejvyšší horou ve východních Krušných horách a nachází se v Sasku nedaleko hranic s Českem u městečka Altenberg. Přístupové cesty vedou z mnoha odpočívacích parkovišť při silnicích do Altenbergu, ale i z parkoviště u nové cínovecké restaurace Krušnohorský dvůr. Tyto cesty jsou dobře značené dřevěnými ukazateli a turistickými značkami. Na vrcholu Kahlebergu stojí malá chata a dříve jste se tu mohli rozhlédnout ze dvou věží. Od horské chaty je za dobrého počasí nádherný výhled do Saska, ale i do Čech. Na západě lze spatřit nejvyšší vrcholky Krušných hor – Klínovec (1 244 m) a Fichtelberg (1 214 m). Na severu pak uvidíte město Drážďany s televizní věží a severovýchodním směrem dohlédnete až na tepelné elektrárny v lužické pánvi na hranicích Německa a Polska.

GPS: 50°44'58"N,
13°43'57"E

Praktické informace:
Chráněná přírodní rezervace – slatina Georgenfelder Hochmoor
adresa:
Fremdenverkehrsbüro
Teplitzer Straße 12
01773 Zinnwald
tel.: (035056) 35355
otevírací doba:
květen–říjen denně
9.00–17.00 hod.

vstupné:
dospělí 1,80/1,50 €
děti 1,30/1,00 €
ve školních skupinách 0,50 €
e-mail:
FV.Osterzgebirge@t-online.de
GPS 50°43'53"N, 13°45'1"E

na jižní straně hory sledovat na mohutných skaliskách Malého a Velkého Lugsteinu. Ty skýtají krásné výhledy nejen na přírodní rezervaci Hochmoor, ale i na České středohoří, horu Říp a okrajové partie Prahy.

Na severozápadním svahu Kahlebergu však křemenný porfyr tvoří rozsáhlá kamenná moře (5 ha). Rostou tu převážně lišejníky a místo je chráněno jako přírodní památka. Místní kamenná moře jsou výsledkem klimatického a mechanického zvětvávání, při němž voda v průběhu věků pronikala do skalních trhlin a puklin. Tam v zimě zmrzla a rozpínala se, dokud opět neroztála. Menší částičky odnesla voda do údolí (tam se uložily nebo je odnesly vodní toky) a haldy kamenné suti zůstaly. Neustálé opakování těchto procesů nakonec způsobilo roztržení i té nejtvrďší skály, kdy se pevný a celistvý horninový pokryv rozdrobil nejprve do větších bloků a poté do stále menších kamenů.

Přírodní rezervace Hochmoor, která je jedním z mála přístupných horských rašelinišť, leží jižně od Kahlebergu, přímo na sasko-české hranici. Cesta k rašeliništi vede od hraniční obce Zinnwald-Georgenfeld a projít můžete po 1 200 metrů dlouhém povaleovém naučném chodníku. Na území rašeliniště roste borovice kleč, jeden z nejstarších porostů této části Krušných hor, a dva druhy bříz – pýřitá a zakrslá. Vyskytuje se zde chráněná masožravá rosnatka okrouhlostá. Mezi další chráněné rostliny, které zde můžete obdivovat, patří rojovník bahenní, suchopýr pochvatý a suchopýr úzkolistý. V okrajových částech přírodní rezervace roste kriticky ohrožený prstnatec plamatý. Z ptáků můžete na rašeliništích zastihnout kromě jiných chráněného čápa černého, který do tohoto prostoru zalétá za potravou, nebo krkavce velkého.

Rozhledna Kohlhauluppe

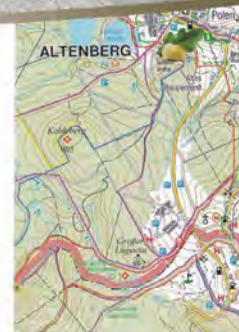
Tři kilometry od Cínovce na zalesněném vrcholu Kohlhauluppe (786 m) nad obcí Geising stojí hezká celokovová rozhledna a horská chata. Od roku 1889, což je stejný rok, kdy byla v Paříži postavena slavná Eiffelova věž, zde stávala 9 metrů vysoká dřevěná věž na 2,5 metru vysokém kamenném podstavci. V roce 1995 byla stará poničená věž zbourána a místo ní byla postavena nová, 8 metrů vysoká rozhledna, která však zachovala tvary staré věže. Na rozhlednu vede 39 schodů a je z ní nádherný kruhový výhled na Krušné hory, Děčínský Sněžník, Českosaské Švýcarsko, Drážďany, městečko Geising a Komáří hůrku. Při dobré viditelnosti se dá na východě dohlédnout až do Jizerských hor či na Ještěd. Na vrchol můžete vystoupat buď z Geisingu po upravené a udržované cestě s mnoha lavičkami, anebo víceméně po rovině, po značené stezce od Cínovce/Zinnwaldu. Cesta z místa, kam se dá dojet autem, vám nezabere více než hodinu v každém směru, každopádně procházka je to příjemná. Za výstup na rozhlednu se platí symbolické vstupné přímo v chatě. Dříve zde byla i sjezdovka, v současnosti jsou patrné stopy po bývalém vleku, což je zajímavost pro zájemce o historii sjezdového lyžování v Krušných horách. Oblast je dnes populárním turistickým místem, a to jak v létě pro cyklisty, tak v zimě pro běžkaře.

GPS: 50°44'37.644"N,
13°47'34.621"E

Praktické informace:

Vstupné na rozhlednu:
dospělí 0,50 €
děti 0,25 €

Adresa:
Bergbaude Kohlhauluppe
Kohlhauluppe Nr. 1
01778 Geising
tel.: 035056 31395
e-mail:
knoblauch@knoblauchkuppe.de
www.Knoblauchkuppe.de

Horská bouda na vrcholu Kohlhauluppe, který se v minulosti nazýval Wettinhöhe, sama v průběhu let změnila svůj vzhled vícekrát. Nynější stavba byla zhotovena roku 1952 z dílů bývalého geisingského pracovního lágru, stojícího v Lindenallee. Boudě se ve třicátých letech 20. století říkalo „Zum lustigen Ossi“ (U veselého Východňára). Ještě dnes Geisingští nostalgicky vzpomínají na zabijačky u Leo Mockera a jeho ženy Täubchen (holubičky). Od roku 1952 se pak používá název Kohlhauluppe. Dnes ji však návštěvníci znají jako Knoblauchkuppe, což v překladu znamená „Česnekový pahorek“. Můžete si tu totiž pochutnat na česnekové zmrzlíně, česnekovém pivu a jiných specialitách. V chodbě chaty je potom výstava všeho možného, co se týká česneku. Chata s rozhlednou je vyhledávaným výletním místem jak pro pěší a cyklisty, tak v zimě pro lyžaře. Je otevřena od 11.00 do 17.00 hodin a v roce 2012 oslavila 60. výročí svého vzniku. Zakoupíte zde i turistickou známku.

Veškeré informace o oblasti získáte v Turistickém infocentru, které najdete ve staré nádražní budově v nedalekém Altenbergu. Běžkaři zase v zimě ocení Lyžařský dům (Loipenhaus). Pokud totiž dojedete do Altenbergu, můžete se v Lyžařském domě převléknout do sportovního a své věci si za mírný poplatek zamknout do skříňky. Po túře se zde také můžete vysprchovat.

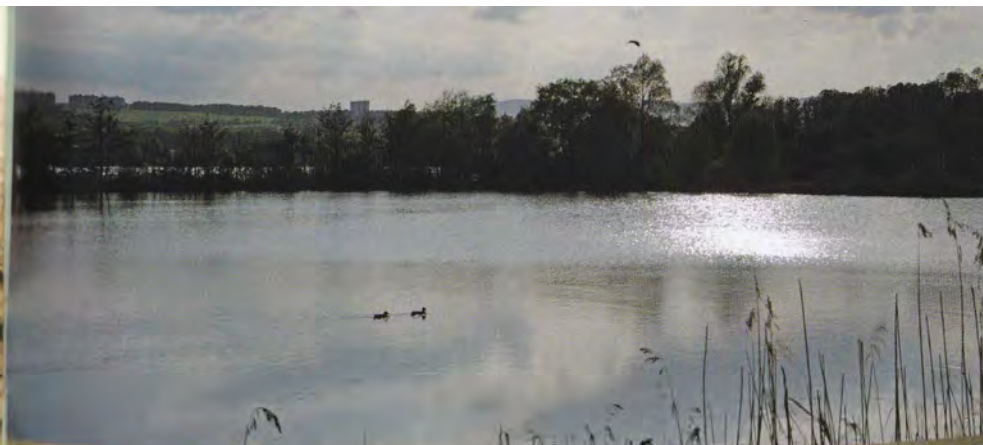

GPS: 50°45'56.16"N,
13°45'13.32"E

Praktické informace:

Turistické informační
centrum Altenberg
Am Bahnhof 1
01773 Altenberg
Deutschland

tel.: 035056 23993
e-mail:
info@altenberg-urlaub.de
www.altenberg.de

Těžba hnědého uhlí – rekultivace, rybaření

Na úpatí Krušných hor se rozkládá severočeská uhelná pánev, o jejíž zásoby hnědého uhlí se člověk zajímal už od středověku. Na Mostecku se první zmínka o těžbě uhlí váže k roku 1613. V tomto roce udělil císař Matyáš privilegium na těžbu uhlí u Havraně a Hrobu mosteckému občanu Janu Weindlíchovi. Skutečně průmyslový rozvoj těžby uhlí je pak spojen až s výstavbou železniční sítě. V roce 1850 proniklo železniční spojení do Ústí nad Labem, odkud se v roce 1858 dostává i do Teplic a dále. Vytěžené uhlí zprvu nahrazovalo dřevo, které bylo výhradně používáno k vytápění. Po vynálezu parního stroje pak bylo uhlí používáno k jeho pohonu a s rozvojem elektrifikace především k výrobě elektřiny v parních elektrárnách. Tento způsob využití převládá i dnes, přibližně 59 % elektřiny (ale i tepla) vyrábíme stále spalováním hnědého uhlí.

Co musíte mít k rybaření:

Rybářský lístek a povolenku k lovu.

Veškeré informace zjistíte na webu Českého rybářského svazu www.mocrsteplice.cz.

Těžební činnost však v druhé polovině 20. století celou krajinu navždy změnila, ne nadarmo se pro celou oblast vžil název měsíční krajina. Kvůli těžbě se přemísťovala města, zaniklo množství obcí a u těch, které přetrvaly, vznikly obrovské a hluboké krátery vytěžených povrchových dolů. Dnes na stejných místech můžeme vidět nová pole, lesy, sady, vinice a jezera. To je výsledkem dlouholeté práce desítek odborníků a mnoha stovek lidských rukou s cílem napravit následky působení člověka v krajině. Do obnovy krajiny po těžbě uhlí se od počátku devadesátých let 20. století investovalo z veřejných i sou-

kromých zdrojů více než 51 miliard korun. Jen na území Mostecké pánve byla v letech 1950–1999 dokončena rekultivace na ploše 9 507 ha, z toho na 4 480 ha tzv. zemědělskými rekultivacemi, na 4 045 ha rekultivacemi lesnickými, na 200 ha rekultivacemi hydrologickými a na 782 ha tzv. ostatními rekultivacemi. Zpočátku se tedy preferovaly zemědělské rekultivace, od začátku 80. let přibývalo rekreačních funkcí a v 90. letech se stalo nejpoulnějším napouštění velkých rekultivačních jezer.

V teplické části severočeské pánve byla těžba ukončena v roce 1997, ale už o čtvrtstoletí dříve se začalo se zatopením povrchového dolu Barbora. Dnes zde najdete umělé jezero s rozlohou 65 hektarů a hloubkou kolem 60 metrů, břehy jsou zelené a vyrostl zde listnatý les, který obepíná Barboru ze 70 % délky jejího břehu. Čistota vody a její průhlednost jsou přirovnávány k moři. U nádrže dnes tráví svůj volný čas nejen lidé z Teplicka a ústeckého regionu, ale postupně i turisté z celé republiky a ze zahraničí. Barbora se také stala vyhlášeným centrem rybářů, kteří na zalesněných březích čekají na svůj kapitální rybí úlovek. Další podobná nádrž je u obce Modlany a vznikla ve stejné době jako Barbora zatopením poklesových prostorů v místě rybníka při západní straně obce. Tato přírodní a krajinně atraktivní vodní plocha je bohužel z rekreačního hlediska nevyužitelná kvůli možnému nebezpečí důlních poklesů nad přerubanou uhelnou slojí. Oblíbili si ji však rybáři, kteří zde loví především kapra, cejna, plotici či amura. Od zahájení letní sezony lovu dravců je možnost ulovit tu i pěkného sumce.

